ФАБИАН ЛЕНК
ПОХОДЪТ НА ХАНИБАЛ

Част 23 от „Детективи с машина на времето“

Превод от немски: Ирена Патулова, 2013

chitanka.info

КИМ, ЮЛИАН, ЛЕОН И КИЯ — ДЕТЕКТИВИ ВЪВ ВРЕМЕТО

Находчивата Ким, знаещият Юлиан, смелият Леон и загадъчната египетска котка Кия са четирима приятели, които имат необикновена тайна.

Те притежават ключ за старата библиотека в манастира „Свети Бартоломей“. Там се намира мистериозната стая на времето Темпус[1], през която може да се отиде в миналото. Темпус пулсира в ритъма на времето, има хиляди врати и зад всяка се крие определена година от историята на света. През тези врати приятелите могат да се озоват в Египет от времето на фараоните или в Древен Рим.

Винаги, когато се интересуват от някоя вълнуваща епоха или попаднат на загадъчен криминален случай от миналото, те се озовават там с помощта на Темпус.

И пак Темпус връща приятелите в настоящето. Трябва обаче добре да запомнят мястото на пристигането, защото само оттам могат да се върнат обратно в нашия свят.

Дори когато пътуванията във времето продължават по няколко дни, в настоящето не е изминала и секунда. Така никой не забелязва внезапните изчезвания на нашите детективи.

---

[1] Темпус (от лат.) — време. — Б.пр. ↑

В ЗООЛОГИЧЕСКАТА ГРАДИНА

— Леле, огромен е! — извика Юлиан и посочи със страхопочитание слона, който полюшваше глава насам-натам и протягаше хобот към децата.

Момчето откъсна клонче със свежи зелени листа от близкото дърво и се опита да го подаде на слона, но той не успя да го стигне. Дълбок ров отделяше животното от посетителите в зоопарка, където Ким, Леон и Юлиан бяха на посещение с класа си. Зоопаркът се намираше само на час път от родния им град Зибентан.

Водеше ги учителката им по биология Ирмтрауд Веленберг-Отенбрьок, жена на около петдесет и пет, с къса коса с бретон и очила без рамки. Тя стоеше точно до приятелите.

— Изобщо не е голям — обърна се тя към Юлиан. — Има много по-големи от него.

Може и така да е, помисли си Юлиан, но аз не съм виждал по-голям.

Учителката плесна с ръце няколко пъти и двайсет и два чифта очи се впериха в нея.

— Знае ли някой какъв е този слон? — попита госпожа Веленберг-Отенбрьок.

— Ами голям! — извика Торстен, който също стоеше до приятелите.

Думите му се удавиха в бурния смях на съучениците му.

Само Ирмтрауд Веленберг-Отенбрьок не се засмя. Лицето й се изкриви, сякаш я болеше зъб.

— Не е смешно! — викна тя. — Попитах към кой вид принадлежи слонът, който виждате пред себе си?

— Не попитахте това — защити се Торстен, а в гласа му се прокрадна обида.

— Щеше да е добре, ако винаги си толкова точен — рече учителката и започна да обяснява: — Това е индийски слон. С височината си от три метра и теглото си, достигащо пет тона, тези

животни са на второ място по големина сред сухоземните обитатели. Значително по-големи и по-тежки от тях са… — Тя погледна с очакване към Торстен, но на лицето му бе изписано само недоумение.

— … африканските слонове — тихо му прошепна Юлиан.

По лицето на Торстен премина усмивка:

— Африканските слонове!

— Много добре! — похвали го Ирмтрауд Веленберг-Отенбрьок. — Африканските слонове тежат до пет тона и половина и достигат височина четири метра. Между двата вида има и други разлики: африканските слонове имат по-големи уши и два пръстоподобни израстъка на хобота, докато индийските имат само по един израстък. И още един любопитен факт: новородените африкански слончета са с тегло около сто килограма.

— Ама че дебело бебе! — възкликна Торстен.

Думите му бяха посрещнати с нова вълна от викове и смях.

— Тежко, а не дебело! — поправи го учителката и продължи. — Един възрастен слон се нуждае от около двеста килограма храна дневно. За да си осигури това количество той прекарва в хранене седемнадесет часа дневно. Бивните на мъжките африкански слонове достигат три метра дължина и тегло до сто килограма. Използват ги за хващане.

— И за да се бият, нали? — вметна Юлиан.

— Да, и за това — отвърна учителката. — Африканските слонове стават доста агресивни, когато пощръклеят[1].

— Когато какво? — попита някой.

— Това е нещо като пубертета — обясни учителката. — Само че при слоновете може да се случва през целия им живот.

Юлиан внезапно се сети за заядливеца Нилс от Зибентан и се усмихна. Нилс сякаш непрекъснато се намираше в подобно състояние.

— Слоновете са участвали и в битки, нали? — попита момчето.

Госпожа Веленберг-Отенбрьок въздъхна:

— Да, за съжаление. Най-известният случай в историята е походът на Ханибал към Рим. Той преминава през Алпите с армията си, в която имало и слонове, за да атакува римляните.

Юлиан погледна към слона отсреща. Животното продължаваше да поклаща глава, както и преди малко. Момчето не можеше да си представи как един слон може да премине през тесен планински

проход и да издържи на студа високо в планината. Та нали тези животни са приспособени да живеят при топъл климат и нямат дори козина, която да ги пази от студа!

— Нямам представа как Ханибал е успял да го направи — продължи Ирмтрауд Веленберг-Отенбрьок. — Все пак историята не ми е специалност.

Юлиан дръпна Ким и Леон настрани.

— Слонове в Алпите! Бих искал да видя това с очите си — прошепна им той. — Какво ще кажете за една малка разходка до нашата библиотека?

— Добра идея, ще го направим още утре — отвърна Леон. — Съгласна ли си, Ким?

— Естествено, иска ли питане, с вас съм!

Рано сутринта на следващия ден приятелите се срещнаха в старата библиотека на бенедиктинския манастир. Както винаги, бяха избрали време, когато царството на книгите бе затворено за посетители. Но тъй като Юлиан разполагаше с ключ, сега децата бяха сами в библиотеката.

Всъщност Ким не беше сама, а заедно с една прекрасна котка със смарагдовозелени очи и кехлибарена козина — Кия.

— Да се отправим по стъпките на Ханибал! — рече развълнувано Юлиан и се насочи към залата с книгите по история.

И докато Кия се изтягаше на любимото си местенце върху окъпания от слънцето перваз на прозореца, приятелите започнаха да търсят информация във всевъзможни книги и списания.

— По всичко изглежда, че преминаването през Алпите не е легенда, а действително събитие — каза Ким след малко и вдигна поглед от списанието, в което се бе задълбочила. — Това е станало през 218 година преди новата ера, непосредствено преди началото на Втората пуническа война[2].

— Защо Пуническа? — попита Леон.

— Защото римляните наричали картагенците пуни[3] — обясни Юлиан.

Ким вдигна ръка, както в училище.

— Ханибал бил известен картагенски пълководец. Той нападнал римляните и след преминаването на Алпите им нанесъл значителни поражения. По всичко изглежда, че римляните ужасно се страхували както от него, така и от слоновете му…

Леон сбърчи чело:

— Колко са били слоновете на Ханибал?

Юлиан заби нос в текста пред себе си.

— А, ето отговора! Имал е 37 бойни слона. Освен това армията му наброявала 50 000 пехотинци и 2000 конници.

— Невероятно! — възкликна Леон. — Сигурно по време на поход армията се е проточвала най-малко на километър. И как изобщо са били снабдявани с продоволствия? Сигурно войниците са носили всичко със себе си…

— Хубави въпроси! — усмихна се Ким. — Но в списанието не пише нищо за това. Споменава се само, че Ханибал трябвало да се изправи срещу един блестящ римски пълководец — Публий Корнелий Сципион[4].

— В Алпите Ханибал загубил голяма част от войниците си. Загинали хиляди — продължи Юлиан. — Много от слоновете също не оцелели, паднали в дълбоките пропасти. Но част от тях все пак успели да издържат. Ханибал прекосил планината и нападнал римляните в собствената им страна!

Леон хлопна книгата.

— Невероятно! Ханибал трябва да е бил много смел и решителен. Иска ми се да разбера как е успял да направи всичко това! — и той посочи към стелажа с книги, зад който бе скрита стаята на времето Темпус. — А вие?

— Страхотна идея! — въодушеви се Ким. — И ти, Юлиан, си на същото мнение, нали?

— Абсолютно! — потвърди Юлиан. — Трябва да разберем обаче къде точно Ханибал е пресякъл Алпите.

Приятелите отново забиха носове в книгите и списанията. Не след дълго Юлиан намери отговора.

— През прохода Монженевр[5]. През него тече река на име Дора Рипария[6].

— Къде се намира това?

— Във френските Алпи, непосредствено до границата с Италия. Това е високопланински проход на височина почти 2000 м — отвърна Юлиан. — Сега там има голям ски курорт. Наблизо е една от планинските системи на Алпите — Мон Пелву. Върхът със същото име е висок почти 4000 хиляди метра — и момчето показа на приятелите си снимка на величествена планинска верига, увенчана от три върха, напомнящи на тризъбец. — Там със сигурност е доста студено — и момчето неволно се загърна в якето си.

— Е, какво пък толкова. Това няма да ни уплаши, нали? А и проходът се намира на доста по-малка височина — извика Ким. — Хайде, момчета, Темпус ни очаква!

Кия скочи от перваза и се втурна напред.

Юлиан, Леон и Ким отместиха встрани тежкия, монтиран върху релса шкаф, зад който бе скрита стаята на времето. Завладя ги познатото усещане — странна смесица от страх, любопитство и нетърпение.

Тримата преминаха през осеяната със страховити символи врата и влязоха в Темпус, където, както винаги, цареше синкава светлина. Наоколо се носеха облаци, а подът под краката им пулсираше в ритъма на времето. Този път духаше бурен вятър, от който вратите се захлопваха с трясък. Над всяка от тях имаше цифра с годината, но годините не бяха подредени последователно. Така че на приятелите не беше лесно да открият нужната им врата.

Юлиан вървеше напред. Нямаше никаква представа откъде да започне. Той колебливо минаваше покрай вратите, изплуващи от мъглата: 2578 година преди новата ера, 1912 година, следваха няколко врати от първото хилядолетие на Средните векове. Звуците, които се носеха, когато вятърът внезапно отвореше някоя врата, караха децата да потреперват: силни викове, грохот на оръдия, ръмжене на мотори. В ушите им отекнаха свирепият рев на тигър, звънкият смях на момиче и мекият бас на някакъв певец.

Юлиан хвърли поглед към Кия, която се заумилква в краката му. Дали умната котка не знаеше къде се намира вратата с 218 година преди новата ера? Нищо не показваше, че е така. Кия изглеждаше също толкова безпомощна, колкото и те.

В този момент Юлиан долови тръбния звук на слон. Идваше отдясно! Юлиан тръгна нататък. Звукът ставаше все по-силен и

момчето се озова пред правилната врата. Пантите й остро проскърцваха от силния вятър.

— 218 година преди новата ера! — зарадва се Леон и потупа приятеля си по рамото.

Юлиан не откъсваше поглед от вратата. Внезапно го обзе безпокойство. Тя бе от блестящ лед! По вратата се стичаха струйки вода и момчето видя, че тя всеки момент щеше да се разтопи. Докато вратата чезнеше пред очите им, слонското тръбене ставаше все по-силно.

Ким гушна Кия, приятелите се хванаха за ръце и съсредоточиха мислите си върху алпийския проход. Само така Темпус щеше да ги отведе на точното място.

После направиха решителната крачка към дупката, където само допреди малко се намираше ледената врата, и пропаднаха в черното нищо.

---

[1] Пощръкляване — фаза, която се наблюдава всяка година при мъжките слонове и може да продължи с месеци. По време на тази фаза те са изключително агресивни. Това състояние е предизвикано от повишаване на тестостерона (мъжки полов хормон). Не става въпрос обаче за поведение, свързано с любовния период на животните. — Б.пр. ↑

[2] Война между римляните и картагенците, продължила от 218 до 201 г.пр.н.е. и завършила с победа на римляните. — Б.пр. ↑

[3] Римското наименование на картагенците. — Б.пр. ↑

[4] Римски военачалник и политик. През 218 г.пр.н.е. бил консул и един от най-ожесточените противници на Ханибал. При трагичната за римляните битка при Кана през същата година Сципион бил тежко ранен. През 202 г.пр.н.е. синът му — също Публий Корнелий Сципион (235–183 г.пр.н.е.), по-късно наречен Африкански, успял да удържи решителната победа над Ханибал. — Б.пр. ↑

[5] Проход във френските Алпи на височина 1854 м, свързващ земите на днешните Франция и Италия още от римско време. Пътят, който минавал през прохода, се нарича Виа Домиция. — Б.пр. ↑

[6] Приток на река По с дължина 125 км. Изворите й се намират във френската част на Алпите. — Б.пр. ↑

ХОРАТА ВЪЛЦИ

— Къде сме? — объркано попита Леон.

Леденостуденият порив на вятъра го прониза до кости.

— Хубав въпрос — отвърна тихо Ким и се огледа наоколо.

Намираха се върху някакво плато, заобиколено от остри върхове, покрити със сняг. Ким разпозна на запад тризъбеца на Мон Пелву. Слънцето тъкмо залязваше — самотно огненочервено кълбо, чиито последни отблясъци изчезваха сред острите зъбери на каменните исполини.

Около приятелите имаше цяло градче от палатки. Пред палатките бяха забучени копия с подпрени на тях щитове. На много места димяха огньове, миришеше на влажно дърво и печено месо.

Наблизо цвилеха коне. Само на няколко метра от тях преминаха няколко брадати войници, които сякаш не забелязаха приятелите. Бяха облечени в дълги панталони и кожуси и държаха в ръце копия.

— Това трябва да е лагерът на Ханибал — прошепна Ким, която още държеше Кия в ръце. — По всяка вероятност се подготвят за нощувка.

— Да — съгласи се Леон. — Имате ли представа през какво ни изпрати Темпус дотук?

Приятелите се обърнаха. Зад тях можеше да се види нещо като кула от дърво, кацнала върху ниски дървени стълбове.

— Това е бойна кула. Видях такава в книгата за Ханибал, която разглеждах в библиотеката — спомни си Юлиан. — Привързват я към гърба на слона и в нея се настаняват стрелци с лъкове. Трябва добре да запомним тази кула — заради връщането.

Момчето огледа приятелите си. Както винаги, Темпус се бе погрижил да са подходящо облечени точно за мястото, където се озовават. Двамата с Леон носеха здрави кожени ботуши, дебело подплатени панталони от здрав лен в тъмен цвят, бели вълнени ризи и наметала от кафява вълна. Ким беше облечена в дълга светлокафява вълнена рокля и нещо като палтенце, дълго до ханша й, също дебело

подплатено. Вместо колан на кръста си имаше тъмночервена лента, широка около двайсет сантиметра. Красив червен шал предпазваше главата й от режещия вятър.

Зад тях се разнесе тръбният зов на слон.

Леон се засмя.

— Няма съмнение, че сме на правилното място. Но сега спешно трябва да се погрижим за подслон през нощта, че тя обещава да е студена.

— Прав си — съгласи се с него Юлиан. — Трябва да се опитаме да предложим някъде услугите си. За отплата вероятно бихме могли да се подслоним в някоя от палатките.

— Добра идея, ще се радвам да храня слоновете — каза Ким. — Те винаги са гладни, както вече научихме от госпожа Веленберг-Отенбрьок, така че край тях сигурно винаги може да се намери работа. Да попитаме някой от водачите дали не иска да му помагаме.

Приятелите тръгнаха в посока на слонското тръбене. Но не вървяха дълго.

— Ей, кои сте вие? — спря ги един недружелюбен глас.

Децата се заковаха на място. Приближи ги едър широкоплещест мъж, въоръжен с дълъг меч. Когато застана пред тях, забелязаха, че дясното му око липсва.

— Ние ли? — невинно пропя Ким. — Ние сме новите… ъ-ъ-ъ… гледачи на слонове… — опита се тя да налучка подходящите думи. — Ще помагаме при слоновете… — смотолеви полугласно момичето.

Мъжът я погледна с единственото си око.

— Какво, какво? — гласът му бе дрезгав.

Ким му подари една от най-сладките си усмивки.

— Ами ще храним слоновете.

— Така ли? — отвърна едноокият, като проточи думите. — Познавам всички водачи на слонове. Те се само трийсет и седем. Само че не познавам теб и приятелите ти. И какво означава това?

— Хм, какво ли би могло да означава това? — повтори думите му Ким, подобно на ехо, и му изпрати още една очарователна усмивка.

— Едно-единствено нещо! Лъжете! — прокънтя гласът на мъжа. — Вероятно сте крадци или шпиони на римляните и замисляте нещо лошо. Само че тая няма да я бъде! — Дясната му лапа се сключи здраво около китката на Ким.

Момичето изкрещя от болка.

— Пусни ме! Какво си намислил? — изкрещя тя и го ритна по глезена.

В същия момент Леон го блъсна с все сила и мъжът се олюля като топола по време на буря. Великанът отпусна желязната си хватка. Ким му се изплъзна и побягна. Леон, Юлиан и Кия я последваха.

— Стойте! — изрева войникът и тромаво се понесе след тях.

Приятелите стремглаво тичаха през палатковото градче, като прескачаха двуколки, заграждения и лагерни огньове.

— Дръжте ги! — кънтяха зад тях виковете на едноокия.

— Кого? Трите деца ли? — попита някой през смях. — Да не би да са те ступали?

— Стига глупости! — долетя ядосаният отговор. — Може да са шпиони!

Приятелите продължиха да тичат. Никой не успя да ги задържи. Кия тичаше най-отпред и ги отведе до един от стражите в края на лагера. Те профучаха покрай него, така че и той не успя да пипне никого от тях, и стигнаха до заледен стръмен скат, над който се спускаше мрак.

— По дяволите, да се връщаме! — извика Юлиан.

Леон се попипа по челото.

— Да се връщаме ли? Я погледни назад.

Едноокият и двама часови се носеха към тях.

— Имаме само един изход — каза Леон и започна да се спуска надолу по ската. Останалите го последваха.

Не бяха изминали и два метра, когато се подхлъзнаха и стремително полетяха надолу.

Леон се опита да се хване за нещо, но напразно — и той, и приятелите му продължиха стремглаво да се плъзгат надолу. Единствено Кия успя да се вкопчи в една туфа трева. Докато летеше

надолу, без да може да направи каквото и да било, Юлиан чуваше сърцераздирателното мяукане на котката.

В следващия момент се блъсна в дънера на едно дърво, излетя във въздуха, прелетя два метра и се приземи в една снежна пряспа. После се изтръска от снега, подобно на мокро куче.

— Ким? Юлиан?

— Тук съм — отвърна му слаб глас.

Гласът на Юлиан!

Приятелят му се бе прострял по гръб на няколко крачки от него.

— Добре ли си? — разтревожено попита Леон. Самият той бе здрав и читав.

— Не — отвърна Юлиан. — Чувствам се като разглобен. Но май нямам нищо счупено — и момчето полека се изправи.

Ким също се изправи, а край нея подскачаше Кия!

— Поздравления — каза Ким. — Представях си го малко по-различно — и тя хвърли поглед към върха на склона. Дано поне не ни преследват повече, помисли си момичето. И какво ще правим сега?

— Ще замръзнем тук — рече с тревога Юлиан.

В този момент Кия отново измяука, само че този път мяукането й не бе изплашено, а настоятелно. После котката се втурна по ската.

— Струва ми се, че ще е добре да я последваме — отбеляза Леон. — И друг път ни е спасявала.

Котката се шмугна между две ели и ги поведе към слаба светлинка, мъждукаща на около двеста метра пред тях.

— Охо, това сигурно е някаква хижа! — зарадва се Леон. — Бихме могли да се подслоним в нея. Ти отново ни спаси, Кия!

И той се наведе и погали котката.

— Да не прибързваме — спря го Юлиан. — Нека първо стигнем до хижата.

Тримата се приближиха към дървената къщичка. Снегът проскърцваше под краката им.

Едва ли е по-голяма от стаята ми, помисли си Юлиан. Постройката беше с наклонен покрив и едно-единствено прозорче, недалеч от вратата. Приятелите се отправиха към нея.

— Внимание, вътре свети! — каза Ким и се скри зад един храст. — Кой ли би могъл да е там? Може би някой войник на Ханибал. В такъв случай можем да си имаме неприятности.

— Едва ли е войник — прошепна Леон, сгушен до Ким и Юлиан. — Войниците трябва да са в лагера. Сигурно е ловец.

— За бога, какво ще търси ловец посред нощ в планината? — попита Юлиан.

— Студено ми е, момчета! — измърмори Ким. — Предлагам да погледнем през прозорчето. Само така ще разберем кой е вътре.

Приятелите се запромъкваха приведени към хижата.

Прозорецът всъщност беше една квадратна дупка в стената, затворена с кепенци. От процепите се процеждаше светлина.

Леон допря лице до една цепнатина и надникна вътре.

Светлината идваше от една факла, около която се бяха настанили трима мъже, приседнали в полукръг. Мъжете бяха с гръб към Леон. И тримата носеха дълги наметки от вълчи кожи.

— … съвсем наблизо, това е добре дошло за нас — казваше в този момент единият от мъжете.

— Не знам, струва ми се, че е рано за нападение — отвърна друг от мъжете.

„Нападение ли?“, стрелна се през съзнанието на Леон. „Кого искат да нападат, Ханибал ли?“

— Едва ли ще имаме по-добра възможност — прекъсна го нетърпеливо първият. — Те изобщо няма да го очакват. Не и през нощта.

— Откъде знаеш? — изръмжа третият. — Ханибал е разположил навсякъде стражи. Ще ни чуят, когато се приближаваме, и ще вдигнат тревога. Може да загубим много хора. Не трябва да рискуваме.

— Точно затова трябва да ги изненадаме. Не трябва да даваме възможност на стражите да ни надушат и да вдигнат тревога. И тогава ще го ликвидираме…

„Кого?“, помисли си Юлиан. Обзе го лошо предчувствие. Вероятно имаха предвид Ханибал! Изглежда, се бяха натъкнали на врагове на великия пълководец!

— Точно така! — продължи мъжът. — И тогава проклетите картагенци и войниците им ще се предадат. Обзалагам се!

— Едва ли — възрази му един от другите мъже. — Имам по-добра идея. Когато колоната от войници се озове в прохода, ние ще… Ей, какво беше това?

— Какво?

— Някакъв шум. Откъм прозореца!

„Уф!“, трепна Леон и прехапа долната си устна. Това, което бе изпукало, бе кокалчето на глезена му!

— Сигурно е вятърът.

— Може да е, а може и да не е. По-добре да проверя.

Леон с ужас видя как мъжът се надигна.

— Да се махаме! — прошепна момчето.

В този момент вратата се отвори и върху приятелите падна лъч светлина.

— Подслушвали са ни! — изкрещя един от мъжете. — Трябва да ги пипнем!

Без да спира да тича, Леон хвърли поглед назад. Три фигури в дълги наметки от вълчи кожи бягаха след тях. Мъжете бяха изтеглили мечовете си и бързо се приближаваха към приятелите.

ПРИ ВОДАЧИТЕ НА СЛОНОВЕ

— Насам! — извика Ким и се втурна към група дървета наблизо. Надяваше се да успеят да се скрият зад дебелите им стволове. Момичето с облекчение видя, че Леон, Юлиан и Кия я следват плътно.

Пред дърветата обаче имаше гъст шубрак. Ким без колебание скочи в него. В ръцете й се впиха тръни, а краката й се оплетоха в клони като във въжета. Момичето се опита да продължи напред, но падна върху меката, покрита с мъх и лишеи земя. Усети до себе си тежкото дишане на Леон и Юлиан.

Сърцето й се качи в гърлото. Погледна към преследвачите. Този, който носеше факлата, внезапно се препъна и падна. Светлината изгасна.

„Какъв късмет!“, помисли си Ким. До ушите й стигнаха ругатните на мъжете. По всяка вероятност бяха загубили следите им.

Приятелите се снишиха колкото можеха повече. Кия се бе свила в краката им. Минаха няколко дълги минути.

След това гласовете се отдалечиха и приятелите най-после изпълзяха от неудобното си скривалище.

— Отидоха си — рече Ким и измъкна един трън от палеца си. — Леон, що за типове бяха това? Не успях да чуя всичко, което си говореха.

Леон им предаде накратко разговора на мъжете.

— Отново сме без подслон — рече накрая той.

Ким се огледа.

— Трябва да се върнем в лагера на картагенците. Нищо друго не ни остава.

Юлиан въздъхна:

— Те ни взеха за крадци и шпиони. Няма как да се върнем.

— А може би има — възрази Ким. — Току-що научихме нещо, което би заинтригувало Ханибал.

— Имаш право — съгласи се Леон. — Сега може би ще успеем се доберем до него.

Ким се засмя.

— Трябва да се държим възможно най-скромно, момчета!

Тримата бавно се изкатериха по стръмния хлъзгав склон и малко след това стигнаха при часовия, от когото се бяха изплъзнали преди малко.

Ченето на мъжа увисна, когато видя децата.

— И това ако не е нахалство! — викна той. — Пак тези малки шпиони! — и размаха копието над главата си.

Ким вдигна ръце.

— Не вдигай шум! Сами идваме при теб. Можеш ли да ни заведеш при Ханибал?

Очите на войника едва не изхвръкнаха.

— Значи искаш да отидеш при него доброволно, така ли? Като пленничка? Това едва ли ще ти се отрази добре. Той ще те осъди на смърт! И теб, и приятелите ти!

Ким сведе глава и драматично въздъхна:

— Или пък ще реши да ни помилва…

— Никога няма да го направи! След четвърт час ще си с една глава по-ниска, малката! — извика часовият и подсвирна на няколко други войници да се приближат. — Заведете ги при Ханибал! Нека той да отсъди какво да прави с тях! Аз трябва да пазя тук.

— Как така да отсъди? — попита единият от мъжете. — Не е ли повече от ясно какво ще им се случи?

Голяма буца заседна в гърлото на Ким. Играта им далеч не бе безобидна.

— Е, да. Ще им хвръкнат зелките. Само че трябва да има ред. А значи и присъда — отвърна часовият.

И войниците поведоха децата към центъра на лагера. След няколко минути стигнаха до голяма палатка, пред която стояха двама войници, въоръжени до зъби. Пред палатката стърчеше и едно двуметрово копие, забито в земята. На върха му се виждаше златен диск, символизиращ слънцето.

Значи това е палатката на Ханибал, помисли си Ким, когато я бутнаха заедно с Леон и Юлиан вътре.

Момичето изненадано се огледа. Невероятно, но палатката бе обзаведена богато. Върху пода имаше дебели килими с цветни мотиви. Върху тях бяха наредени широки кушетки с крака във формата на лъвски глави. Кушетките бяха покрити с червени покривала от най-фина вълна. Върху златните маси искряха бокали, пълни с вино, както и блюда с глиганско и еленско печено, хляб и дори ябълки и смокини. В големи триножници горяха цепеници и топлината им се разнасяше наоколо.

Двама мъже вдигнаха глави от трапезата.

— Какво има? — попита единият от тях, който бе с дълга брада.

Войникът, който водеше Ким, положи дясната ръка върху сърцето си.

— Водим пленници, благородни Ханибал!

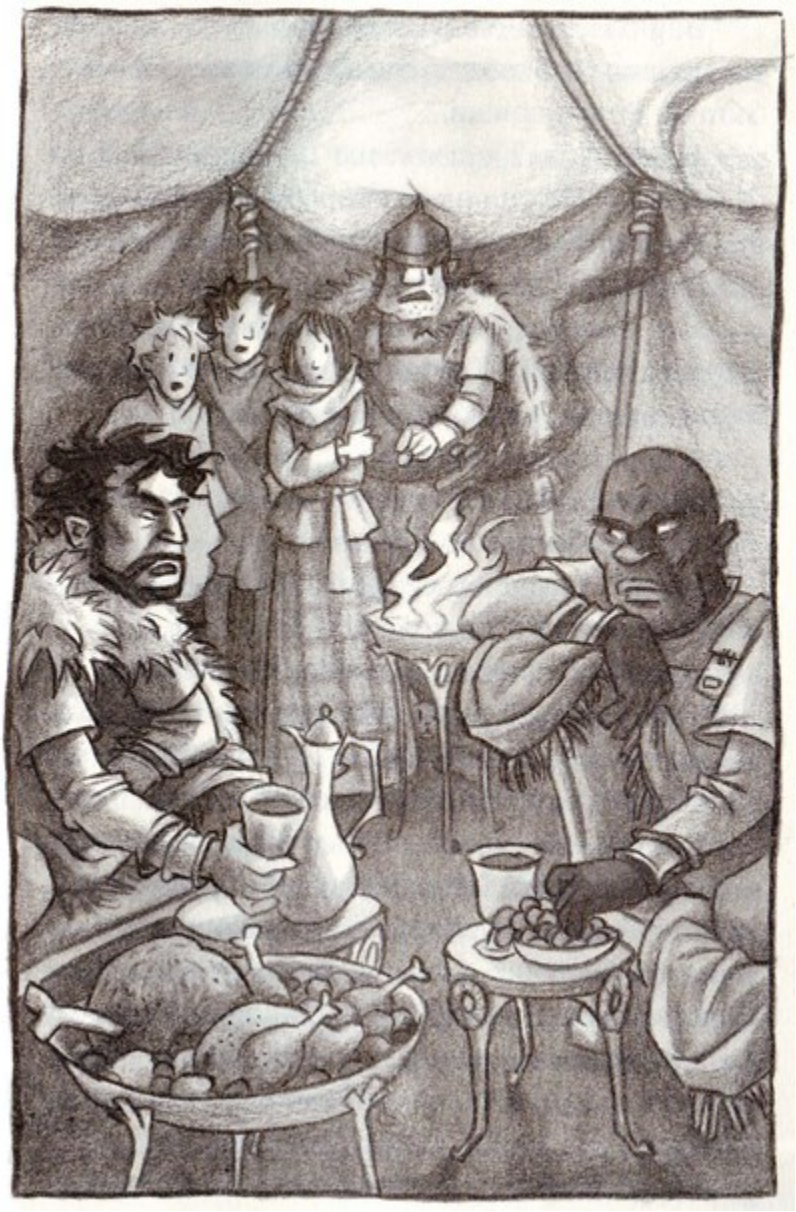

Брадатият се надигна и Ким успя да разгледа по-добре забележителния картагенец. Той бе почти трийсетгодишен, висок метър и осемдесет, с мускулеста фигура. Кестенявата му коса стърчеше в безпорядък около лицето му с цвят на маслини. Масивен нос, подвижни тъмни очи и добре оформена брада завършваха портрета му. Бе облечен с туника, позлатена ризница и дълги панталони. Върху раменете си носеше наметка от агнешка кожа.

Ханибал гледаше момичето и приятелите й леко развеселен.

— Пленници, значи… три деца и една котка…

— Котка ли? — слисано попита войникът.

— Да, току-що се шмугна някъде, в името на Танит[1] — извика пълководецът и избухна в смях.

Поне има чувство за хумор, помисли си Ким. Внезапно Ханибал стана сериозен:

— Какво са направили? Откраднали ли са нещо?

— Не знаем — отвърна войникът. — Но не са от нашите и се мотаеха из лагера.

Ханибал разгледа децата едно по едно. Изглежда, се колебаеше какво да прави с тях.

— Видяхме нещо — Ким се осмели да пристъпи напред. — Мъже с вълчи наметки. Замислят да ви нападнат.

— Какво каза? — изплъзна се от устата на Ханибал. — Искаш да се направиш на интересна, само и само да отървеш кожата. Така ли?

Ким усети, че й става горещо.

— Не! — извика бързо тя. — Бяха в една хижа, недалеч оттук. Трима мъже, които крояха ужасен план. Леон видя всичко!

Леон разказа какво бе видял и чул. Докато говореше, Ким забеляза, че лицето на пълководеца става все по-мрачно.

Когато момчето свърши, Ханибал погледна към другите мъже.

— Какво ще кажеш за това, Махарбал[2]?

Тъмнокожият мъж, към когото се обърна, не бързаше да отговори, и Ким усети, че от това, което ще каже, зависеше много.

Махарбал бе малко по-възрастен и по-едър от пълководеца. Масивният му череп бе гладко избръснат. Дълбока, все още незараснала рана прорязваше дясната му буза. Очите му бяха потънали дълбоко в орбитите, носът му бе приплеснат и широк. Носеше тежка ризница от тъмна кожа, позлатени наколенници на краката и многобройни златни гривни.

— Вярвам им! — категорично заяви той. — Трябва да им подариш живота, Ханибал!

Ким отправи благодарствена молитва към небесата.

Пълководецът взе чашата си и я поднесе към Махарбал.

— Ти си не само командир на конницата ми, ти си и най-добрият ми приятел и съветник, така че ще те послушам — каза той, а после се обърна към войниците: — Пуснете ги!

— Какво да правим с тях? Да ги изгоним ли от лагера?

— Не! — извика Ким. — Това би означавало сигурна смърт за нас.

Ханибал кимна бавно.

— Така е, но ако останат, трябва да са ни полезни с нещо. Да помагат на водачите на слонове, например. Но това, което е по-важно в случая: изпратете отряди от по десет души, които да претърсят околността. И удвоете охраната!

Войникът отново положи ръка на сърцето си. След това избута приятелите навън и ги поведе през лагера.

— Ей, Канми, водя ти помощници! — извика той, когато стигнаха до една палатка в края на лагера.

Платнището се откехна и се появи дребен закръглен мъж. Бе на около четирийсет и пет, имаше кръгла глава и посивяла брадичка. Над подплатените панталони и грубата си риза носеше дълго палто, обшито с кожа по яката. Очите му недоверчиво обходиха приятелите.

— Какво, тези тук ли? — недружелюбно промърмори той. — Какво да правя с тези младоци!

— Можем да работим здраво — рече Ким и продължи: — А и такава е заповедта на Ханибал!

— Ти си доста дръзка! — изръмжа Канми.

— В случая обаче е права. Трябва да ти помагат — добави войникът и изчезна.

Канми въздъхна:

— Защо все на мен? Вече взех едно сираче. Прекалено добър съм, в името на Шадрапа[3]. Калаби, ела тук!

В този момент се появи едно момиче, което бе на възрастта на приятелите. Беше слабо и жилаво и имаше симпатично тъмно лице с невероятно остър нос. Черната й права коса бе хваната на челото с кожена лента, украсена с дървени мъниста. На ръката й подрънкваха тънки гривни от бронз. Бе облечена в дълга рокля, подобно на Ким.

Момичето се усмихна.

— Добре дошли!

— Стига сте дрънкали, залавяйте се за работа! — нареди Канми. — Калаби, покажи им какво да правят! Ще спят в твоята палатка, при мен няма място.

— Добре — послушно отвърна Калаби и отведе приятелите зад палатката.

Там се бе сгушила още една малка закърпена палатка и Ким предположи, че в нея живее Калаби. До палатката, на фона на покритото със звезди небе, се извисяваше масивният силует на огромен слон.

— Това е Зирос[4]! — гордо го представи Калаби. — Язди го Ханибал.

Приятелите се приближиха към Зирос. Слонът бе почти четири метра висок и имаше само един бивник. Върху челото му блестеше голяма метална пластина с остър шип. Животното поклащаше огромните си, почти два метра дълги уши и Ким се досети, че това най-вероятно е африкански слон.

— Носи ги само през нощта — бързо додаде Калаби, на която не бе убягнал критичният поглед на Ким при вида на желязната верига, с която бяха вързани предните крака на слона. — За да не избяга. Загуби втория си бивник в една битка. Въпреки това е най-страшният от всички слонове.

Зирос вдигна дългия си хобот сякаш за поздрав.

Калаби бръкна в джоба си и извади една ябълка. Подаде я на слона и той сръчно я пое с двата си пръстоподобни израстъка, излизащи от върха на хобота му.

Калаби намигна на приятелите.

— Зирос обича плодове. Можете да ми помогнете да донеса вода — и тя грабна две големи дървени ведра и посочи с поглед към съдовете, които се намираха малко по-нататък. — Зирос изпива по сто ведра на ден. Ще се радвам, ако ми помагате да ги носим. За щастие, зад палатката има поток.

Докато отиваха към потока, Ким представи приятелите и себе си. Калаби им разказа, че е сираче и че Канми я взел под закрилата си, когато била само на три години.

— Много е строг и понякога е доста намръщен, но иначе се отнася добре с мен — каза Калаби, когато стигнаха до потока. — Никой не се справя толкова добре със слоновете, колкото той. Зирос се доверява само на него и на Ханибал.

— А на теб? — попита Ким, докато пълнеше ведрото си.

— И на мен донякъде — отвърна Калаби. — Трябва да минат много години, за да може един слон да се сприятели с човек. Искам да

стана някой ден също толкова добър водач на слонове, колкото и Канми.

Децата занесоха ведрата на Зирос и му дадоха да пие. След това приятелите помогнаха за събирането на слонската тор. Докато работеха, научиха от Калаби, че освен големия африкански слон в похода участват и индийски, и горски слонове[5].

— Горските слонове са много по-дребни от Зирос и не носят бойни кули. Но когато удължат бивните им с копия, стават не по-малко опасни в битките — обясни Калаби.

Малко след това Канми дойде да се убеди, че всичко е наред.

— Добре, доволен съм! — каза той след кратка проверка. — А сега влизайте в палатката! Утре ще ставаме рано. Ханибал иска да стигнем до прохода. Очертава се походът да е много тежък.

Водачът на слонове даде на приятелите три завивки.

— Ще са ви нужни — каза той, преди да си тръгне.

Палатката на Калаби бе съвсем мъничка, но децата успяха някак да се сместят в нея. Кия се сви върху корема на Ким и изигра ролята на малка електрическа възглавничка.

Ким бе повече от доволна. Не само че бяха станали част от обоза[6] — бяха се устроили на работа при най-големия и вероятно най-важния слон!

Поговориха още малко на мъждукащата светлинка на мъничка лоена лампа.

— Мислиш ли, че утре ще е наистина тежко? — попита Юлиан Калаби.

Тя го погледна открито.

— Предполагам, че да. Но кой може да знае със сигурност, в името на Мелкарт[7]? Канми казва, че никой досега не се е опитвал да прекоси планините с толкова многобройна войска. Ние всички вярваме в Ханибал. Животът ни е в неговите ръце.

Ким погали меката козина на Кия.

— Не се ли страхуваш, Калаби?

— Аз ли? — засмя се момичето. — Не, но другите се страхуват. Планът на Ханибал не е толкова железен.

— Така ли? — заинтригувано попита Ким.

Новата им приятелка снижи глас:

— Ами да! Дори собственият му брат е против. Хаздрубал[8] смята, че походът е обречен на провал. Затова и не тръгна с нас, а остана в Карт Хадаш[9]. Уж имал намерение да защитава града, в случай че римляните го нападнат.

Юлиан се подпря на лакти.

— Опасявате ли се от такова нападение?

— Възможно е, римляните и картагенците отдавна са непримирими врагове — отвърна Калаби. — Но все пак не вярвам, че това е истинската причина, поради която Хаздрубал…

— И защо според теб е останал в Карт Хадаш? — продължи да разпитва Ким.

Калаби присви рамене.

— Говори се, че Хаздрубал е твърде честолюбив. Той би искал да поеме командването на войската, но е по-млад и по-неопитен от Ханибал. В обоза се шушука, че иска да си присвои властта над Карт Хадаш, докато Ханибал го няма.

Ким затаи дъх.

— И затова ще нападне в гръб собствения си брат?

— Да — потвърди Калаби. — Но това са само слухове. Има обаче хора, които твърдят, че Хаздрубал ще е доволен, ако брат му загине по време на похода…

Ким кимна.

— Това звучи убедително. Тогава пътят към властта за Хаздрубал ще бъде разчистен.

Калаби въздъхна.

— Да се надяваме, че това са само слухове и че утрешният ден ще мине добре. А сега да спим.

Тя духна лоената лампа и малко след това вече спеше дълбоко.

Ким обаче не можа да заспи още дълго. Тя продължи да мисли за мъжете с вълчите наметки, за могъщия Ханибал, за огромния Зирос и за жадния за власт Хаздрубал, който, както изглежда, само чакаше Ханибал да се провали или дори да умре.

А дали Хаздрубал и хората вълци не са свързани? И дали не действат по негова заповед?

---

[1] Танит (Танита) — главното женско божество в картагенската (семитската) митология. Танит е богиня на плодородието и

покровителка на Картаген. Била изобразявана като жена с плодове (ябълки, смокини) или като триъгълник с хоризонтална черта над него. — Б.пр. ↑

[2] Махарбал — заместник на Ханибал, негов близък приятел и съветник, главнокомандващ на конницата. Не е известно кога е роден и кога е умрял. — Б.пр. ↑

[3] Картагенски бог на здравето, изобразяван като младеж със змия или скорпион. — Б.пр. ↑

[4] Боен слон във войската на Ханибал. Според някои източници той е един от оцелелите слонове след прехода през Алпите. — Б.пр. ↑

[5] Горски слон — третото по големина сухоземно животно. Достига до 2.40 м височина. — Б.пр. ↑

[6] Обоз — съвкупността от товарни животни и превозни средства, които носят храни, палатки и др. войскова част. — Б.пр. ↑

[7] Картагенски бог на слънцето и морето, изобразяван като слънчев диск или като мъж, възседнал водно конче. — Б.пр. ↑

[8] Хаздрубал — брат на Ханибал, един от главнокомандващите на картагенската армия в Иберия (днешна Испания). През 207 г.пр.н.е. по време на битка бил пленен от римляните и после обезглавен. Разказват, че римляните хвърлили главата му в лагера на Ханибал. Не е известно кога точно е роден. — Б.пр. ↑

[9] Карт Хадаш — град на средиземноморския бряг на Иберийския (Пиренейския) полуостров, основан от картагенците през 227 г.пр.н.е. Днес на негово място се намира испанският град Картахена. — Б.пр. ↑

КАПАН В ПРОХОДА

Призори Канми събуди приятелите.

Те се измъкнаха от приятно топлата постеля и всички заедно отидоха в палатката на Канми. Водачът на слонове им даде хляб, топло козе мляко и сушени плодове. Докато закусваха, той им разказа за издирването на хората вълци и че то е завършило без успех.

После Канми ги изпрати заедно с Калаби при Зирос.

Децата дадоха на слона прясна вода и сено. На дневна светлина животното се стори на Леон още по-голямо. Леко извитият му нагоре бивник бе дълъг повече от два метра и остър като копие.

— Ако искаш, можеш да го погалиш — предложи Калаби на Леон. — Зирос е много мил. Е, когато не му е заповядано да напада, разбира се.

Леон предпазливо се приближи към Зирос. В ръката си държеше една малко спаружена ябълка. „Сивият великан има симпатични очи с дълги мигли“, помисли си момчето. В този момент хоботът на слона се приближи до ръката му и се пресегна за ябълката. Момчето се престраши и пристъпи още една крачка напред.

— Най-много обича да го галят зад ушите — засмя се Калаби.

Леон непохватно започна да гали Зирос зад голямото ухо и слонът не се възпротиви ни най-малко.

— Добре, достатъчно! А сега да го изтъркаме — извика Калаби.

Докато търкаше силните крака на слона, Леон внезапно усети тежкия му хобот върху рамото си. Сърцето му буквално спря да бие.

— Изглежда, че те харесва — усмихнато каза Калаби.

Сега сивият великан обгърна Леон с хобота си и сякаш на шега го повдигна малко нагоре.

— Аз… аз също те харесвам — запелтечи Леон в огромното ухо на животното. — Само че, моля те, върни ме обратно на земята!

Зирос обаче нямаше такива намерения.

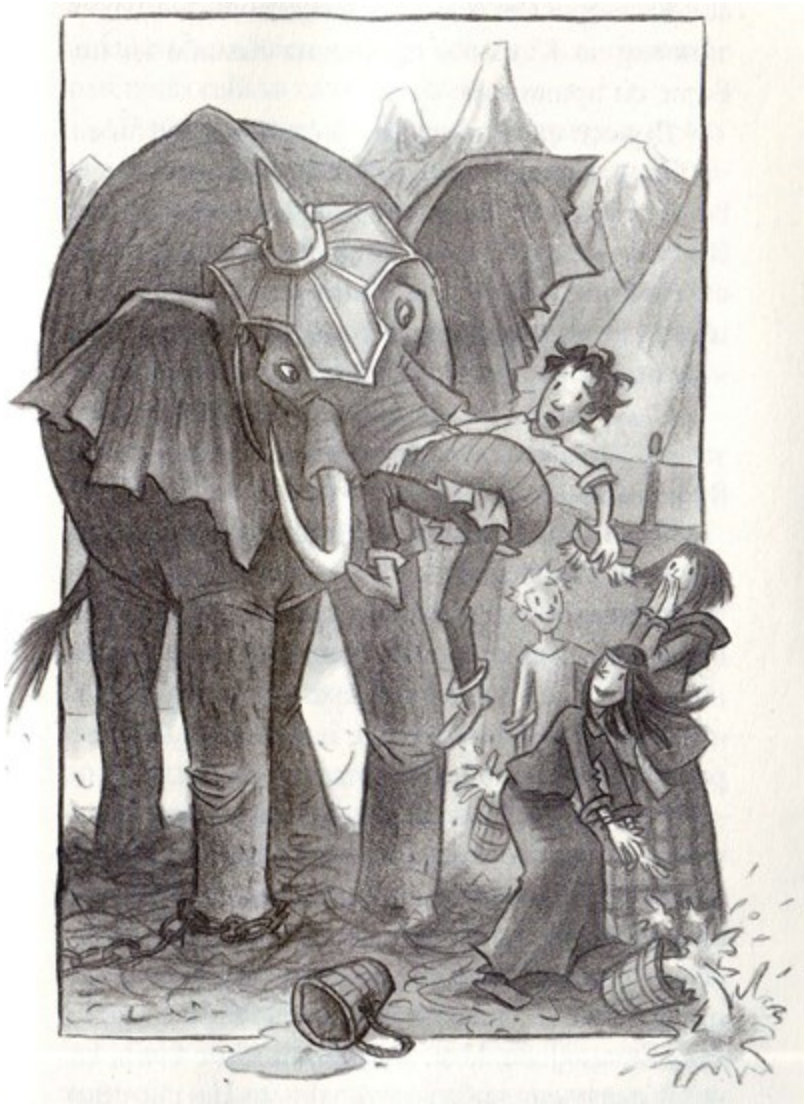

— Аз да не съм ти играчка — недоволстваше Леон, увиснал на метър над земята.

В този момент отекна кратка команда. Слонът незабавно остави Леон на земята и прибра силния си хобот.

Канми се приближи, държеше в ръка дълга пръчка с извит метален връх.

— Казах ли ви, Зирос се подчинява на всяка заповед на Канми — прошепна Калаби на новите си приятели.

— Донеси наметката! — разпореди й Канми.

Скоро Калаби се върна с великолепна червена наметка. Водачът на слонове накара Зирос да коленичи и хвърли наметката на гърба му.

След това с общи усилия закрепиха на гърба му дървената кула, през която приятелите пристигнаха в света на Ханибал.

— След малко вътре ще седне Ханибал — каза им Калаби със светнали очи. — А ние ще водим Зирос.

„Много добре, помисли си Леон, така ще сме близо до Ханибал.“

Минаха обаче два часа, преди огромната върволица от хора и животни да се отправи на път. След като събраха палатката, им остана малко време да се помотаят из лагера. Калаби водеше малката групичка.

Приятелите бяха изумени. Лагерът приличаше на градче. Минаха край множество ограждения, в които бяха затворени животни за изхранването на огромната войска. Мучаха волове, квичаха свине, блееха овце. Имаше и стотици клетки с птици, чували със зърно, ядки и сушени плодове, кози мехове, пълни с вино, качета с осолена риба и двуколки, пълни със сено. Навсякъде сновяха войници, които трескаво се готвеха за потегляне. Те оседлаваха конете си или приготвяха снаряжението си.

— Войниците са групирани в отряди по сто, наричаме отрядите стотни — обясни Калаби. — Освен снаряжението си всеки войник е длъжен да носи вода и храна за един или два дни. Стотните разполагат с всичко, което им е необходимо за лагеруването: мотики, лопати, тенджери, палатки, колчета и мелници за мелене на зърното.

„Какво мъкнене пада само!“, помисли си Леон. Беше невероятен късмет, че щяха да водят само един слон!

— Ханибал има и много наемници — продължи Калаби. — Сред войските ни са бързите ездачи от Нумидия[1]. Те не носят доспехи и са въоръжени само с копия.

— В такъв случай противникът може много лесно да ги победи! — вметна Леон.

— Нищо подобно, тъй като не носят доспехи, те са невероятно бързи — отвърна Калаби. — По-бързи са и от вятъра. Те всяват смут у противника, обграждат го, внезапно нанасят удари в гръб и веднага се оттеглят, за да нападнат малко след това отново.

— Така ли? — възкликна Леон, видимо впечатлен. — Прилича на тактиката, използвана от Александър Македонски.

— Освен това в редиците ни са и балеарците[2] с техните прашки — продължи Калаби. — С острите си камъни те могат да уцелят плъх

от петдесет метра разстояние. Използват различни прашки според разстоянието, на което се намира целта. И те, както и нумидийците, искат да видят вероломния Рим да моли за милост, затова се присъединиха към Ханибал.

По време на обиколката децата видяха и много занаятчии: дърводелци и майстори на лъкове, стрели, въжета и копия. Имаше и много готвачи, пекари и касапи. Пред една палатка видяха мъж, който бе наредил пред себе си билки и стъкленици.

— Той е лекар — обясни им Калаби. — А едрият мъж в ризницата отсреща е Магон[3], той също е брат на Ханибал. Само че подкрепя Ханибал. Командва петхилядната армия от пехотинци. А онзи мъж с бялата туника[4] се казва Масиниса[5]. Той е предводител на нумидийските отряди.

Магон бе длъгнест и енергичен млад мъж с къдрава коса. Човекът, с когото разговаряше, бе пълна негова противоположност — дребен и набит. В белите си одежди той по-скоро приличаше на жрец. Мъжът възбудено обясняваше нещо на Магон.

— Карат ли се? — попита Леон.

Калаби сви рамене.

— Не знам. Но се говори, че Масиниса е много избухлив. Канми казва, че непрекъснато иска пари за войниците си.

Един час по-късно дългата войскова колона най-после потегли. Най-отпред Ханибал яздеше извисяващия се над всички Зирос. Пълководецът се бе настанил в дървената кула, а в ръката си държеше дългото копие със слънцето, символизиращо бога Мелкарт.

Канми водеше могъщия слон. До него вървяха Калаби и приятелите.

Пред тях крачеше мъж на име Райк. Беше от племето на боите[6] и имаше задача да преведе обоза до високопланинския проход. Райк бе подвижен и пъргав, а краката му бяха извити във формата на буквата „О“. Носеше камшик, който използваше и като тояга. В сивите си дрехи той почти се сливаше със скалистата околност.

Пътят, широк не повече от десет метра, се изкачваше стръмно нагоре. Отляво и отдясно на Ханибал стрелци на коне охраняваха фланговете[7]. Зад Зирос се бе проточила дългата повече от километър

верига от слонове, войници, занаятчии, говедари. Картагенските войници се разпознаваха по виолетовите туники, кожените доспехи с бронзови плочки и шлемовете, подобни по форма на гърне, обърнато с дъното нагоре. Мечовете им бяха къси — явно служеха повече за пробождане, отколкото за посичане. Офицерите носеха дълги червени наметала.

Леон крачеше недалеч от Зирос. Огромното животно предпазливо пристъпваше по заледената земя, сякаш обмисляше всяка своя крачка. Силният студен вятър духаше в лицата им, а околните върхове бяха обвити в тежки сиви облаци. Докато обозът бавно, но сигурно напредваше, заваля сняг.

Леон погледна към приятелите си. Също като него, Ким и Юлиан пристъпваха с наведени глави. Кия бе най-добре — тя се бе настанила на топло в дрехата на Ким.

В този момент зад гърба им се разнесоха силни гласове. Хората се отместваха и през образувалия се проход към тях се приближи Масиниса, възседнал коня си.

— Ханибал — извика той. — Трябва да говоря с теб!

Пълководецът се наведе към него от бойната си кула.

— Какво има?

— Хората ми замръзват — оплака се предводителят на нумидийците. — Трябват ни кожи.

Самият той носеше палто от фина кожа над бялата си туника.

— Не разполагаме с излишни кожи — спокойно отвърна Ханибал.

— Не може да бъде! — извика ядосано Масиниса. — Носиш отговорност за войниците и трябва да се погрижиш за тях.

— Нося отговорност само за моите войници, за картагенците — възрази му пълководецът. — Нумидийците са твои войници, Масиниса. Знаеш, че ни предстои път през планините. Твоя задача е да предпазиш войниците си от студа. Както е задача и на всеки друг предводител на наемна войска.

На Леон не му убягна, че Масиниса побесня. Мъжът обвинително посочи към засилващия се снеговалеж.

— Това е сняг, по дяволите! Хората ми не са виждали подобно нещо. Те са от горещите пустини!

— Щом не можете да се справите, ще се наложи да се върнете — отвърна с презрение Ханибал.

— Никога! — изрева Масиниса. — Това сигурно те устройва, Ханибал! Защото няма да ни дадеш частта от плячката, която ни се полага. И след като стана въпрос за плячка — смятам, че ни даде твърде малка част след покоряването на Сагунт[8].

— Това е просто смешно!

— Нищо подобно! Без моите конници никога нямаше да удържиш победа. Но ти раздели по-голямата част от златото между своите войници.

Сега вече и Ханибал се разгневи:

— Дръж си езика зад зъбите, Масиниса! Плячката бе разделена справедливо! Твърде алчен си!

Нумидиецът погледна нагоре към Ханибал и лицето му се сгърчи. Леон си помисли, че едва се сдържа да не изтегли красивия малък кинжал, висящ на широкия му кожен колан.

Все пак успя да се овладее:

— Ще се разкайваш за това, Ханибал! — изсъска Масиниса, преди да обърне коня си и да препусне в тръс към войниците си в задната част на колоната.

— Прекрасна атмосфера, няма що! — прошепна Леон на Ким и Юлиан.

— Да, наистина — съгласи се Юлиан. — Изглежда, че в армията има сериозни разногласия. Винаги е така: когато става въпрос за пари, никое приятелство не може да издържи.

— Ханибал по всяка вероятност има врагове и сред своите — каза Леон. — И в случай че…

Момчето внезапно замълча.

— Какво има?

— Не знам — каза той и посочи на север. — Стори ми се, че видях няколко сенки на гребена на хребета.

— Мислиш, че може да се заговорниците? Хората вълци? — изплашено го попита Юлиан.

— Там горе ли? Не виждам нищо, освен облаци — промърмори Ким. — Не превъртайте, момчета!

Леон нищо не каза, но продължи да оглежда внимателно местността. Видя стадо кози, след това лешояд, който внезапно се появи насред ниските облаци. Но зловещите сенки бяха изчезнали.

Повървяха още около час. Пътят се стесни, а времето ставаше все по-лошо. Вятърът запращаше в лицата им смесица от ледени зрънца, сняг и дъжд. Колоната все повече забавяше хода си, докато най-сетне Зирос спря. Канми се опитваше да го подкара, но слонът не помръдваше и крачка.

— Хм — каза Калаби, — изглежда, усеща опасност.

— По какво съдиш?

— Вижте хобота му — посочи Калаби. — Когато го протяга напред, означава, че е обезпокоен от нещо.

Леон се огледа наоколо.

— От какво?

Калаби поклати глава.

— Не знам…

В този момент хоботът на слона се раздвижи. Зирос започна да го поклаща насам-натам.

— В момента се разкъсва между любопитство и страх — преведе Калаби жеста му.

— Пътят — предположи Канми и посочи напред. — Ужасно е тесен и хлъзгав.

Той отново започна да говори нещо на огромния слон и животното най-после продължи напред, въпреки че се движеше много бавно и внимателно.

Пътеката бе широка не повече от три метра. Отляво се извисяваше черно-сива каменна стена. Вдясно зееше дълбока пропаст. Земята бе камениста и заледена. Райк пристъпваше пред тях с отмерена крачка, лявата му ръка докосваше каменната стена, а дясната здраво стискаше тоягата.

Леон се движеше колкото е възможно по-вляво, за да е далеч от пропастта. Непрекъснато се подхлъзваше. Целият плувна в пот въпреки студа.

Внезапно зад гърба му се разнесе отчаяно тръбене.

Леон се обърна и видя как един от индийските слонове полита в пропастта. Няколко впрегатни коня изпаднаха в паника — цвилеха, ритаха и се дърпаха. Двама от водачите им също полетяха в пропастта. Няколко войници се притекоха на помощ, но дълго време и те не успяха да усмирят животните.

Паниката постепенно обхвана целия обоз. Ужасени, приятелите видяха как все повече хора, животни и двуколки се прекатурват в пропастта. В колоната зейна празнина.

— Всички ще умрем, в името на Мелкарт! — прошепна ужасена Калаби.

— Глупости! — викна Канми. — Просто трябва да се стегнем.

Двамата с Райк се втурнаха към мястото на инцидента. Не след дълго положението бе овладяно. Щетите обаче бяха значителни.

Ханибал изтегли меча си и посочи към превала[9]:

— Напред, воини! Нищо не е в състояние да ни спре! Нито бурята, нито планините! Още по-малко римляните!

И той решително се понесе напред през ледената вихрушка, а обозът го последва.

— Добре че поне Ханибал, Калаби, Канми и Зирос не пострадаха — каза тихо Леон на приятелите си.

— Така е — съгласи се Ким. — Освен това се радвам, че кулата, в която се е настанил Ханибал, е все още цяла. Все пак тя е обратният ни билет към Зибентан.

Леон кимна мълчаливо. След това отново заоглежда покритата със сняг и лед околност. С облекчение установи, че няколкостотин метра по-нататък пропастта свършва и отстъпва място на полегат склон.

Колоната продължи да върви още няколко часа. Придвижваха се изключително бавно. Изкачването изискваше огромни усилия. Напрежението бе неимоверно. Вледеняващият студ и безмилостната буря ги изтощаваха допълнително. Всеки път, когато обозът спираше, се раздаваха команди да продължат напред. Постоянно се случваше нещо, което забавяше колоната — счупи се оста на една двуколка, после един ездач падна в пропастта, а след него надолу полетя и един кон. Пътечката ту се превръщаше в ледена пързалка, ту хората внезапно затъваха до колене в сняг.

Най-после стигнаха до една падина. Вятърът утихна, сякаш искаше да даде възможност на Ханибал и хората му да си поемат дъх.

Леон се протегна, за да отпусне стегнатите си мускули.

И тогава ги видя.

Вляво от тях, в горичката от лиственици, бързо притичваха множество фигури.

— Ето ги пак! — извика Леон.

— Кои?

— Сенките! — отвърна Леон. — Казвам ви, някой е по петите ни и не ни изпуска от очи.

Ким го погледна със смесено чувство на недоверие и страх.

— Май ти се привиждат някакви призраци.

Леон подръпна крайчеца на ухото си.

— Бих искал да е така, но за съжаление съм сигурен, че там имаше някой.

Планинските склонове отново плътно се приближиха до колоната и приятелите имаха усещането, че се движат във вътрешността на фуния. Скоро стигнаха до една планинска урва[10], не по-широка от десетина метра. Отляво и отдясно се извисяваха високи отвесни скали.

— Когато преминем урвата — извика Райк, — ще сме стигнали планинския хребет!

— Е, това звучи добре — подхвърли Леон на приятелите си.

Ким, Юлиан и Калаби кимнаха. Само Кия не изглеждаше въодушевена. Дори напротив — бе доста изнервена.

— Нещо не й харесва — забеляза Ким.

Леон погледна към Кия. Очите й бяха широко отворени и в тях се четеше паника!

Търсейки трескаво причина за страха на Кия, момчето се загледа нагоре. И това, което видя на върха на планинския склон, го накара да извика: сипеите внезапно се раздвижиха и като в забавен каданс[11] към тях полетяха камъни.

— Внимание! Опасност! — извика Леон. После дръпна Ким и Юлиан под един скален навес.

В този момент камъните изтрополиха върху пътеката. Земята потрепери и се покри от облак прах. После приятелите чуха тръбенето на Зирос — слабо, почти истерично, изпълнено с уплаха.

„Не, само не Зирос!“, помисли си Леон и преглътна с усилие. „Ами Ханибал?“

---

[1] Древно африканско царство, а по-късно римска провинция на северния африкански бряг между Мавритания и Картаген. Обхваща части от днешен Алжир и Тунис. Било населено предимно от берберски племена, разделени на две основни племенни групи — масиле в Източна и масесиле в Западна Нумидия. По времето на Втората пуническа война източните племена се сражавали срещу римляните, а западните — срещу Картаген. Преди края на войната Масиниса — вожд на масесиле, преминал на страната на римляните в битката за Зама. — Б.пр. ↑

[2] Жителите на Балеарските острови (Балеарите). Това е архипелаг в западната част на Средиземно море, днес принадлежащ на Испания. Включва островите Майорка, Менорка, Ибиса, Форментера и Кабрера. В Античността воините от Балеарите били смятани за най-добрите стрелци с прашка. — Б.пр. ↑

[3] Магон — най-младият брат на Ханибал, който преминава заедно с него Алпите. Умира през 203 г.пр.н.е. от получена рана. — Б.пр. ↑

[4] Туника — мъжка дреха, изработена от две правоъгълни парчета плат, зашити на раменете и отстрани. Туниките на момчетата и младите мъже обикновено достигали до коленете, а на по-възрастните — до глезените. На кръста се препасвали с тесен пояс. — Б.пр. ↑

[5] Масиниса (238–149 г.пр.н.е.) — пълководец и вожд на Нумидия (от 201 г.п р.н.е. до смъртта си). От 213 до 206 г.пр.н.е. воюва на страната на Ханибал, а по-късно се присъединява към римляните. — Б.пр. ↑

[6] Бои — келтско племе, населявало Алпите, благоразположено към Ханибал. — Б.пр. ↑

[7] Фланг — десният или левият край на строя (или укреплението). — Б.пр. ↑

[8] Град, основан през V в.пр.н.е. недалеч от днешна Валенсия в Източна Испания. През 219 г.пр.н.е. богатият град се съюзил с Рим срещу Картаген, но бил превзет от Ханибал след осемместечна обсада. Днес градът се нарича Сагунто и има 25 000 жители. — Б.пр. ↑

[9] Превал — най-горно място на височина, хълм, планина, откъдето започва спускане надолу. — Б.пр. ↑

[10] Урва — проход с високи и стръмни скали, нанадолнище, стръмнина. — Б.пр. ↑

[11] Каданс — ритъм, такт. — Б.пр. ↑

ПОКУШЕНИЕТО

За минута се възцари зловеща тишина. После се разнесоха викове и резки команди.

Юлиан и приятелите му излязоха от прикритието си. Сърцето му подскочи от радост, когато видя Калаби да тича към тях.

— Добре ли сте? — извика тя разтревожена.

— Да, добре сме, а вие?

— Да, в името на Ешмун[1]! — отвърна момичето. — Канми, Ханибал и Зирос са добре.

Юлиан погледна напред. Канми бе застанал до слона и галеше хобота му. Приятелите се втурнаха към него.

— Вижте, страх го е — каза Калаби.

Слонът се бе свил, главата му сякаш бе потънала в раменете, а ушите му плътно се бяха прилепили към нея.

„Главното е, че е жив“, помисли си Юлиан. На няколко крачки от приятелите стоеше Ханибал. Райк възбудено му говореше нещо. Пред двамата мъже имаше огромна стена от камъни, висока около четири метра. Каменната лавина бе преградила пътя им. За радост обаче, не се бе стоварила върху колоната, а точно пред нея.

Юлиан се приближи и видя, че грамадата на пътя е не само от камъни, но и от огромни скални блокове, които дори и слон не би могъл да отмести. Пътят бе напълно блокиран.

Момчето погледна със страх нагоре. Дали там не ги дебнеха стрелци? Или нова каменна лавина, готова всеки момент да се откърти?

Но не, нямаше никого. Момчето се замисли. Дали опасенията му няма да се оправдаят и да се окаже, че хората вълци наистина ги преследват? Дали те не бяха предизвикали лавината?

А може би е било просто свличане на земна маса…

Юлиан отново погледна нагоре.

— Дали това не беше нападение? — попита Ким, сякаш беше прочела мислите му. После разтвори дрехата си и пусна Кия на земята.

— Точно това е въпросът — отвърна Юлиан. — В случай че отговорът е да, горе със сигурност има следи.

— Прав си — рече Ким. — Най-добре да идем да разгледаме. Така и така, не можем да продължим. Любопитна съм какво ли ще измисли сега Ханибал.

Пълководецът, Райк, Магон, Махарбал, Масиниса и няколко други офицери се събраха, за да решат какво да правят. Приятелите се дръпнаха настрани.

— Как ли можем да се качим горе? — зачуди се Юлиан.

Отговорът дойде от Кия. Тя се насочи към тясна пътечка, по която се виждаха следи от копита. Приятелите я последваха.

— Сигурно е отъпкана от козирози и муфлони[2] — предположи Юлиан. — Е, да тръгваме!

Пътечката описа лек зигзаг и след това се изви стръмно нагоре.

Юлиан, Ким и Леон не смогваха да настигнат Кия. Най-после се изкачиха на върха на една скала. Под тях се мержелееха Зирос и безкрайната върволица на обоза, спрял пред стената от срутени скали.

Юлиан тръгна покрай ръба на скалата. След няколко метра спря.

— Било е нападение! — каза той и посочи към стройните борови дървета наоколо, чиито клони бяха отрязани. — Използвали са клоните като лостове, за да прекатурят надолу скалите и камънака — продължи момчето. — Кия ни доведе на точното място.

— В такъв случай хората вълци все пак са били по петите ни — мрачно рече Леон, докато галеше умното животно по главата.

Юлиан подритна едно камъче.

— Не са били много, но резултатът от действията им е катастрофален за нас. Питам се обаче по чия заповед са действали? Дали в това нямат пръст римляните?

— Или пък Хаздрубал? — додаде Ким. И тя разказа на приятелите за размишленията си от изминалата нощ.

— Доста смела теория — отбеляза Юлиан. — Но може и да си права: Хаздрубал има мотив. Както всъщност и римляните. Трябва веднага да кажем на Ханибал какво открихме тук.

— Така е, да вървим! — отвърна Ким. — Освен това искам да разбера дали междувременно Ханибал и офицерите му не са намерили изход от положението.

Слизането не беше по-леко от изкачването. Когато се озоваха долу, детективите видяха, че Калаби и Канми все още са край Зирос и продължават да го успокояват. Войниците бяха успели да разчистят по-дребните камъни. Но огромните късове скали все още лежаха на пътя.

Изпълнени със страхопочитание, приятелите се приближиха до пълководеца, който, както и преди, продължаваше да се съветва с офицерите, обграден от гвардейците си.

— Може ли да минем? Трябва да говорим с Ханибал — обърна се Юлиан към един от войниците.

— Не! — беше отговорът.

— Спешно е, открихме нещо важно.

Войникът присви очи:

— Не ми ходи по нервите, дребосък!

— Какво става тук? — разнесе се в този момент гласът на Ханибал.

— Някакви непокорни дребосъци и една котка — докладва войникът.

Ханибал ги дръпна встрани.

— А, това сте вие! — каза той. — Надявам се, че имате основателна причина да ни прекъснете.

— Едва ли! — сърдито изръмжа войникът.

— Напротив! — отвърна Юлиан и забеляза, че лицето на войника почервеня.

Пълководецът вдигна ръка.

— Говори! — заповяда той на Юлиан.

Когато момчето свърши, дълбока бръчка проряза челото на Ханибал.

— Нападение значи — потърка чело той и се замисли. — Умеете да наблюдавате — одобрително каза той, обръщайки се към Юлиан и приятелите му. — Не съжалявам и за момент, че ви взех със себе си.

Юлиан се почувства ужасно горд. Имаше усещане, че му поникват крила.

— Магон! — извика пълководецът. — Изпрати съгледвачи да претърсят клисурата! Не искам да бъдем изненадани още веднъж.

Младият офицер се оттегли с поклон, а Ханибал отново се върна при Махарбал и останалите.

Юлиан, Ким, Леон и Кия се присъединиха към тях, тъй като никой не бе им заповядал да правят нещо друго.

— Няма да можем да минем през тази каменна грамада — каза Махарбал. — Трябва да намерим друг път.

— Де да беше толкова лесно — отвърна Ханибал. — Нали Райк току-що ни каза, че друг път няма.

— В такъв случай, велики Ханибал, не ти остава нищо друго, освен да се върнеш обратно — отекна гласът на Масиниса и на Юлиан му се стори, че долавя злорадство в думите му. — Тази сутрин ти казах, че не сте добре подготвени за това начинание. Достатъчно е едно малко свлачище, за да…

— Млъкни! — рязко го прекъсна Ханибал. — Все още сме далеч от целта, а аз никога не се предавам. Не ние ще отстъпим, а проклетата каменна грамада, в името на Мелкарт!

Останалите мъже го гледаха смаяно.

— Как ще стане това?

Едва доловима усмивка озари лицето на Ханибал.

— Ще я вдигнем във въздуха!

— Нямам търпение да видя как ще го направи — прошепна Юлиан на приятелите си.

— Аз също — шепнешком отвърна Ким. — Нали точно затова се впуснахме в това приключение. Искахме да разберем как Ханибал е успял да прекоси Алпите.

— Запалете голям огън! — нареди пълководецът. — Отсечете дървета, струпайте ги пред каменната грамада и донесете много вода, оцет и вино.

— Вино ли? — засмя се Масиниса. — Пир ли се каните да вдигате?

— Не, Масиниса, клада!

Клатейки глава, предводителят на нумидийците се дръпна встрани, без да откъсва очи от групата войници, които се втурнаха към каменната грамада, понесли големи гърнета и амфори, пълни с поисканото от Ханибал. Към гората тръгна друга група войници и скоро планинската теснина се огласи от удари на брадви. Не след дълго няколко двуколки докараха първите трупи и ги стовариха върху каменната грамада. С всяка изминала минута кладата ставаше все по-голяма.

След това пълководецът заповяда Зирос и останалите животни да бъдат отведени по-далеч от кладата.

— Този път вятърът е наш съюзник — усмихна се Ханибал и нареди да му донесат една запалена факла. Доближи я до клоните на един повален бор и не след дълго към небето се издигнаха високи пламъци. Огънят бързо се разпростря наоколо. Изви се плътен сив пушек и Юлиан си помисли, че дърветата са твърде мокри, за да горят добре. Но огънят лумна буйно, поглъщайки всичко по пътя си. Кладата бе обхваната от ярки пламъци. Топлината наоколо стана непоносима.

— Пригответе водата, оцета и виното! — нареди Ханибал.

Той почака още няколко минути, след което заповяда да излеят течностите върху нагорещените камъни. Повториха това няколко пъти.

— Оцетът ще направи камъните трошливи — обясни пълководецът на децата, които го гледаха въпросително. — И те ще се пръснат от горещината.

После той изпрати напред отряд войници. Въоръжени с дълги длета, те започнаха да удрят с тях скалните блокове, обхванати от огъня. Внезапно се чу трясък — скалата се разцепи по средата и се разпадна на две половини. Разнесоха се радостни възгласи.

— Хайде, хайде! — пришпорваше Ханибал войниците си.

— Не е за вярване, но наистина успяха! — извика Юлиан.

— Единствено Масиниса сякаш не се радва на успеха на Ханибал — прошепна Леон.

Юлиан погледна към нумидиеца. Със стиснати устни и скръстени пред гърдите ръце той наблюдаваше мълчаливо случващото се.

По-късно слоновете и конете изтеглиха скалните отломки встрани. Пътят отново бе свободен.

Ханибал и Райк застанаха начело на колоната. Планинският път продължи да се изкачва нагоре.

Юлиан имаше усещането, че сега се движат по-бързо — сякаш победата над каменната лавина бе дала нови сили на всички. Даже времето започна да се оправя. Небето се изясни, бурята утихна и бледите слънчеви лъчи озариха заснежените върхове и отдалечените долини. А когато Юлиан зърна двойка муфлони, наблюдаващи колоната от безопасно разстояние, настроението му съвсем се подобри.

В късния следобед колоната стигна до голяма падина[3].

Райк посочи на юг, където пътят сякаш водеше право към небето.

— Това е проходът! — извика той. — Успяхме!

— Много добре! — В гласа на Ханибал се усещаше задоволство. — Тук ще разпънем палатките си.

Скоро лагерът вече бе построен. Юлиан, Леон и Ким помагаха на Канми да разпънат палатките.

След това заедно с Калаби се погрижиха за Зирос, който заради ниските температури също щеше да пренощува в палатка. Слонът не изглеждаше изтощен. След като почистиха кожата му, той обгърна Леон с хобота си и го вдигна нагоре.

— Леон, по всичко изглежда, че ти си любимата му играчка — викна Ким през смях. — Нещо като плюшен любимец.

— И аз те харесвам, Зирос — каза Леон. — Но моля те, пусни ме на земята!

Този път слонът изпълни молбата му.

— Благодаря — рече Леон и подаде на сивия великан една ябълка.

В този момент прозвуча рог.

— Този сигнал означава, че трябва да се съберем — обясни им Калаби. — Сигурно Ханибал иска да ни каже нещо важно.

Пред палатката на пълководеца имаше широко празно място. Всички тръгнаха натам. Водени от Калаби, приятелите успяха да си намерят хубаво място най-отпред.

Пълководецът се качи на един набързо скован подиум и огледа събралото се множество. След секунди се възцари напрегната тишина.

— Днес е голям ден за нас — започна Ханибал. — Победихме два много силни противника. Първо бурята не можа да ни спре. Нито пък каменната лавина. Не се оставихме и на снега и поледицата. Преживяхме големи страдания, но продължихме напред, крачка след крачка. Не всички дочакаха края на този ден. Смели мъже загинаха и това ме натъжава. — Той направи пауза, а след това продължи: — Но тези, които сега са тук, постигнаха наистина много. Защото не се уплашиха и от един друг враг. Хората вълци! Те предизвикаха каменната лавина, за да ни спрат. Но не успяха.

От всички страни се понесоха радостни възгласи.

— Тази храброст и тази решителност трябва да бъдат възнаградени! — извика Ханибал към събралото се множество. — Днес всички ще получат двойно възнаграждение!

Сега вече ликуването нямаше граници. Някои мъже вдигнаха мечовете си към небето, други започнаха да удрят с тях по щитовете си.

— Да не би Ханибал да носи каса с пари? — Леон попита тихо Калаби.

— Разбира се — отвърна момичето. — И тя е пълна догоре, както говорят.

В този момент Ханибал посочи на юг.

— Там е Рим! — извика той. — Щом стигнем до онези скали, ще го видим от другата страна на прохода. Там е империята на римляните. Ще я унищожим, а плячката, която ще вземем, ще е огромна! И…

Думите му потънаха в ураган от възгласи.

Пълководецът вдигна ръка и множеството постепенно притихна.

— Вие, воини, сте любимци на боговете! — извика Ханибал. — А когато боговете обичат някого, те го дарят с победа!

И той започна да говори за силата и волята на боговете. На Юлиан това му дойде малко повече, въпреки че войниците попиваха думите на предводителя си, както суха гъба попива вода.

И докато всички бяха вперили погледи във военачалника, момчето погледна на юг, където би трябвало да се намира Рим. Оставаше им още много път, преди да стигнат до равнината отвъд планината. Предстояха им опасно изкачване, а после и спускане. Това вероятно щеше да отнеме живота на мнозина.

Юлиан се огледа. Пред погледа му се мярна някаква сянка, която бързо се скри зад една от обозните коли в края на лагера.

Кръвта замръзна в жилите му. Там бе застанал един стрелец, който точно в този момент опъваше лъка си! И стрелата бе насочена към Ханибал!

— Внимавай, Ханибал! — изкрещя Юлиан. — Заговорник! Точно зад теб!

Пълководецът се обърна.

В този момент стрелата излетя от тетивата.

---

[1] Картагенски бог на любовта и на лечителското изкуство, изобразяван като красив младеж. — Б.пр. ↑

[2] Муфлон — див овен, предшественик на почти всички домашни породи овце. Обитава високите планини. — Б.пр. ↑

[3] Равнинна поляна между планински зъбери и върхове. — Б.пр. ↑

СТРЕЛА С ПЕРА

Стрелата, предназначена за Ханибал, изсвистя край децата със смъртоносна прецизност. Буквално в последния миг пълководецът наведе главата си и се размина на косъм със стрелата. С тъп звук тя се заби в един от подпорните стълбове на палатката му. Гвардейците се втурнаха напред, свалиха побелелия като тебешир Ханибал от подиума и го обградиха с щитовете си, като образуваха над него покрив от дърво и метал.

Сред войниците се надигна ропот, множеството се залюля насам-натам. Приятелите видяха как атентаторът светкавично се метна на коня си и се отдалечи в галоп. Никой дори и не помисли да го последва, цялото внимание бе насочено към пълководеца.

— Какъв късмет, че не го улучиха! — извика някой.

— Да се махаме от тук! — настоя Ким. — Иначе може да ни смачкат.

Тримата се измъкнаха от напиращата тълпа и напълно изтощени се довлякоха до палатките на водача на слоновете.

— Успя ли да видиш стрелеца? — попита Ким, останала без дъх.

— Не — отвърна Юлиан. — Всичко стана много бързо. А сега той сигурно е зад девет планини в десета. Каква гадост!

— Стрелецът със сигурност е от хората вълци — каза Леон. — Нали те замисляха покушение над Ханибал.

— Най-вероятно е така — съгласи се Ким. — Дали да не огледаме каруцата за следи?

Леон и Юлиан бяха готови да тръгнат с нея, но Кия си бе наумила друго. Котката измяука силно и се втурна напред, вирнала високо опашка.

— Момчета, мисля, че Кия иска да ни покаже нещо — бързо рече Ким и тръгна след котката.

Кия ги заведе при палатката на пълководеца, където в този момент нямаше охрана. Както и преди, на празното място пред нея

цареше хаос. Магон, Махарбал и други офицери се опитваха да въдворят спокойствие.

Кия се спря пред един от дървените стълбове на палатката.

— Стрелата! — извика Ким. — Вече знам какво иска да ни каже Кия. Трябва внимателно да разгледаме оръжието на престъплението.

След като се увери, че никой не ги наблюдава, Ким внимателно измъкна стрелата.

— Вижте, две червени ивици и бели пера — каза момичето. Дали стрелата нямаше да ги отведе по следите на извършителите?

— Кой би могъл да знае кой използва такива стрели? — разсъждаваше на глас Ким.

— Калаби — предположи Юлиан.

— Или Канми — додаде Леон.

— Да ги попитаме тогава! — каза Ким и приятелите се втурнаха обратно към палатката на водача на слонове.

Зирос точно омиташе поредната планина от сено и пиеше вода от една каца. Щом съзря Леон, той радостно помаха с уши и пръсна към него вода с хобота си.

Леон успя да отскочи.

— Той не просто те харесва, той те обича — каза Калаби. — Къде бяхте изчезнали?

— Търсехме те — отвърна й Ким.

След това четиримата заговориха за покушението. Калаби бе също толкова шокирана, колкото и приятелите, и също като тях предполагаше, че зад него стоят хората вълци.

Най-накрая Ким й показа стрелата.

— Знаеш ли кой използва такива стрели?

— Не, но може би Канми знае. Трябва да питате него. Само че в момента го няма. Мисля, че имаше намерение да даде за поправка една от железните вериги, които трябва да слагаме на Зирос. Откъде имате тази стрела?

— Намерихме я — отвърна уклончиво Ким. Предполагаше, че разследването, с което се бяха заели, би могло да е опасно, и не искаше да въвлича Калаби в него.

Юлиан, Ким и Леон тръгнаха да търсят водача. Наоколо всички говореха за опита за покушение над Ханибал.

Не след дълго успяха да открият водача на слонове при един ковач.

— Нумидийците използват такива — каза Канми, след като погледна стрелата.

— Сигурен ли си?

— Напълно! Позната се по белите пера. Картагенските стрелци използват пера, боядисани в червено, повечето келти ги боядисват в черно, а нумидийците използват бели пера.

— Благодаря, точно това исках да разбера — спокойно рече Ким.

— И защо ти е да знаеш? — попита я Канми.

— А, нищо особено, просто така — отвърна Ким. — Хайде, ще се видим по-късно.

И тя побърза да напусне палатката на ковача.

— Защо не каза на Канми? — попита Юлиан.

— Защото доказателството няма особена сила — отвърна Ким. — Дори и да е изстреляна от нумидиец, няма как да разберем кой е той. Има толкова нумидийци във войската. Освен това стрелата може и да е била открадната и изстреляна от келт или дори от картагенец. За да падне подозрението върху нумидийците.

Леон подръпна крайчето на лявото си ухо.

— Така е. Доказателството въобще не е безспорно…

— Дали Масиниса има пръст във всичко това? — неочаквано попита Ким. — Той е бесен на Ханибал, както вече знаем. Има чувството, че е ощетен при разделянето на плячката от Сагунт.

— Да не би да смяташ, че иска да го убие заради това? За да си отмъсти?

Ким поклати глава.

— Не, не мисля, че мотивът е отмъщение. По-скоро е алчност. Ако Масиниса беше успял да извади Ханибал от играта, вероятно щеше да оглави войската и да получи достъп до войсковата каса, която, както ни каза Калаби, е доста пълна.

Леон хлъцна.

— Тази теория изобщо не е за подценяване. Само че не бих се наел директно да обвиня Масиниса. Този човек е твърде влиятелен и няма да позволи върху него да падне подозрение. Това може да се окаже дяволски опасно за нас. Нуждаем се от неопровержими доказателства.

Без да бърза, Ким тръгна бавно в посоката, където се намираха палатките на Канми.

— Прав си. Вече имаме двама заподозрени: Масиниса и Хаздрубал. И двамата имат мотив да саботират похода на Ханибал.

ЗАСАДАТА

Леон се събуди от силен удар. Подскочи и отвори очи. Наоколо бе тъмно като в рог.

— Леон? — прошепна Ким.

— Да — отвърна момчето. — Какво беше това?

— Бурята — отвърна Юлиан.

И сякаш за доказателство, силен порив на вятъра връхлетя върху палатката и я изтръгна от земята. Платнището й се свлече, нещо изпука и Леон си помисли, че хоризонталните обтегачи са се счупили. Единият ъгъл на палатката щръкна нагоре.

— Трябва да забием по-здраво колчетата — извика Калаби, която също се бе събудила. — Иначе бурята ще разкъса палатката.

Леон се надигна и запали лоената лампа с вкочанени пръсти. Едва сега усети колко му е студено. Сякаш цялото му тяло бе дълбоко замразено.

Момчето запълзя към изхода на палатката и започна да развърза вървите. Усети как ледените пръсти на вятъра пронизват и сграбчват цялото му тяло. Бледата светлинка на лампата угасна.

Леон стреснато се огледа. Разпозна неясните силуети на Калаби, Ким и Юлиан зад себе си.

— Е, хайде де! — нетърпеливо го побутна Ким.

Децата излязоха в студената нощ. Палатките се бяха привели под напора на бурята, черни и безформени. Вятърът бушуваше в падината. Блееха овце, коне цвилеха нервно, а в далечината се носеше вой на вълци.

— Ще донеса чук — извика Калаби и изчезна в нощта.

Погледът на Леон се плъзна наоколо. Облаците се бяха разкъсали и бледият бял сърп на луната надничаше между тях. Няколко звезди блестяха над зъберите на планините, извисяващи се над лагера. Под тях се виждаха неясните контури на храсталаците и точно там Леон съгледа нещо да притичва.

Вълк ли беше? Или човек?

Хората вълци! Дали не се събираха, за да ги нападнат под прикритието на нощта?

Леон внимателно се взря натам. В този момент един облак закри луната и храсталаците потънаха в мрак.

— Ей, Леон, помогни ни! Или напълно си се вкочанил? — извика му Ким.

Леон излезе от вцепенението си и отиде при тях. Не им каза какво е видял. Възможно беше да бърка и нямаше нужда да ги плаши излишно. Освен това Ханибал бе поставил достатъчно стражи. Те със сигурност нямаше да пропуснат враг да влезе в лагера.

С общи усилия успяха да забият по-дълбоко измъкналия се дървен кол. След това огледаха и останалите подпори. Докато се занимаваха с това, луната няколко пъти се показва и скрива зад облаците. От небето се посипаха тежки, мокри парцали сняг и приятелите най-накрая с радост се прибраха в палатката.

Вътре не беше по-топло, отколкото навън, но на Леон му провървя, защото Кия се бе наместила до него. Тя се сгуши в момчето и топлината й направи по-поносима леденостудената нощ.

На следващата сутрин ги събуди тръбен звук.

— Това не беше Зирос — полусънено измърмори Калаби. — Той не тръби толкова фалшиво. Трябва да е някой от войниците, който дава сигнал за ставане.

— Ужасен звук — промърмори Леон. — Но постигна целта си. Няма как да не го чуеш.

Закуската бе оскъдна. Канми им даде малко сух хляб, ронливо козе сирене, орехи и по една шепа сушени горски плодове.

— Побързайте! — каза им той. — Зирос също е гладен.

Приятелите изгълтаха набързо дажбата си и се погрижиха за слона.

— Вижте, още не се е събудил — извика Калаби през смях, когато стигнаха до палатката на слона.

Слонът бе навил хобота си и го бе облегнал върху бивника си.

— Когато прави така, значи си почива — обясни им Калаби. — Добро утро, Зирос!

Вместо отговор сивият исполин помаха с уши, размота хобота си и го протегна към Леон.

— Не, не, не го прави — извика момчето и отстъпи назад.

Но Зирос бе по-бърз от него и го обгърна с хобота си.

— Нали ти казах, той те обича! — засмя се Калаби.

Леон се откупи с една ябълка, която предвидливо бе пъхнал в джоба си.

След това нахраниха животното, дадоха му да пие, завързаха здраво покривалото на гърба му, изведоха го навън и събраха палатката.

Малко по-късно колоната отново се отправи на път и не след дълго стигнаха прохода.

Отпред, непосредствено зад Райк, както винаги, яздеше Ханибал, възкачен върху Зирос. Следваха го Канми, Калаби и приятелите.

Тежковъоръжени конници охраняваха фланговете. Двама от тях носеха пръстове, върху които се развяваха сини знамена с избродирани златни слънца.

Зад тях пристъпваха останалите слонове и въоръжените с копия картагенски воини, приведени под тежестта на походното си снаряжение. После идваха различни подразделения, сред които и нумидийската конница, начело с Масиниса. Някои войници се бяха загърнали с кожи, за да се предпазят от режещия студ, други бяха увили шалове около главите си.

Леон се приближи към Райк.

— Колко време ще ни е нужно, за да преминем през прохода? — попита той водача.

Райк се засмя гърлено.

— Не мога да ти кажа. Виждаш ли тези облаци?

Леон погледна нагоре. Един светлосив облак бе закрил слънцето. Под него се показваха и други облаци, тежки и тъмни.

— Никой не знае какво ни вещаят — обясни Райк. — Времето и боговете ще определят кога ще стигнем долу. И пътят, разбира се…

— Пътят ли?

— Да, и пътят. Какво виждаш пред себе си?

Леон сви рамене.

— Сняг — отвърна той.

Райк отново се засмя.

— Това е само част от истината. Под него има още нещо — и той заби дебелата си тояга в снега. Преди да се забие, тя потъна няколко сантиметра надолу.

— Под новия сняг има стар. Той се е превърнал в лед — каза Райк. — Ако си по-тежък, например колкото кон или слон, пропадаш по-дълбоко в снега и е възможно да се подхлъзнеш върху леда, който е отдолу. Затова пътят е коварен и може да ни отнеме много време — изкриви той лице в усмивка. — Само че няма друг.

Леон предпазливо се придвижи напред. На няколко пъти се подхлъзна и едва успя да се задържи на краката си.

Момчето с безпокойство се обърна назад. Зад него едва-едва пристъпваше Зирос.

Ким и Юлиан настигнаха слона и приближиха към Леон. От дрехата на Ким се подаваше Кия, която любопитно го наблюдаваше с огромните си смарагдовозелени очи.

— Не ти ли харесва как съм се издокарал? — попита я той.

— Миришеш на слон — забеляза Ким.

— Много смешно, няма що — отвърна Леон.

В този момент Ханибал извика Райк при себе си.

— Искам да избързаш малко напред — нареди му той. — Няма как да се отклоним от пътя, нали?

— Прав сте, господарю. Ще вървим по този път още дълго време.

— Добре, в такъв случай ще разузнаеш дали хората вълци не ни дебнат отнякъде. Ако някой е в състояние да разбере къде се крият, то това си ти.

Леон погледна към Райк и видя, че водачът стана някак нервен.

— Да не би да те е страх? — попита го Ханибал, на когото не убягна несигурността на водача.

— Не — бързо отвърна Райк. — Тръгвам веднага.

— Може ли да дойдем с теб? — попита Леон, което му спечели ужасения поглед на Юлиан.

Райк въпросително погледна към Ханибал.

— Защо не? — засмя се пълководецът. — Те вече доказаха, че са добри разузнавачи.

— Е, да… — отвърна Райк и даде знак на приятелите да го последват.

Калаби остана при Канми.

— Откачи ли? — прошепна Юлиан на Леон.

— Ни най-малко — отвърна му той. — Просто ми се стори, че се придвижваме много бавно.

— Затваряйте си устата! — изръмжа им Райк. — Колоната няма как да не бъде чута, но ние трябва да бъдем тихи и невидими.

— А и никой да не ни надуши, малко слонче такова — тихичко прошепна Ким на Леон.

Юлиан сложи ръка на устата си, за да не се разсмее.

Леон точно се канеше да отвърне нещо, но предупредителният поглед на Райк го възпря.

Вървяха мълчаливо. Пътят не бе по-широк от пет метра.

Райк прибягваше от една скала зад друга, за да остане незабелязан, и приятелите следваха примера му.

След около четвърт час колоната вече не се чуваше. Под краката им скърцаше мокрият нов сняг. Малки снежинки се сипеха от пепелявосивото небе.

Докато прибягваше напред, криейки се зад скалите, Леон не откъсваше поглед от околността. Над белия връх величествено кръжеше орел. Всичко изглеждаше спокойно, но момчето знаеше, че на всяка крачка ги дебне опасност. Той бе вперил поглед в стръмните склонове, защото се страхуваше от срутвания.

Забърза се и настигна Райк.

— Изглежда съвсем спокойно, нали?

Планинският водач загадъчно се усмихна.

— Така ли мислиш?

— Да, защото… — подхвана Леон.

— Шшшт! — Внезапно го прекъсна Райк.

Леон и приятелите му застинаха по местата си.

В очите на Райк припламна нервно пламъче. Той неспокойно се заоглежда на всички страни.

— Идват — прошепна водачът. — Идват!

Косата на Леон настръхна.

— Кой идва?

Водачът посочи към склона отляво. Ръцете му трепереха. От върха на склона към тях се сипеха камъчета.

— Горе има някой — прошепна им Райк.

— Някое животно ли? — попита Леон.

— Не, животните са много пъргави и стъпват леко.

В този момент те се появиха.

Четирима огромни мъже с каменни лица, облечени във вълчи кожи. В ръцете си държаха лъкове и стрели.

— Това е краят ни! — дрезгаво прошепна Райк.

— Не, да изчезваме! — извика Леон. После се обърна и погледна назад.

Там бяха застанали още трима мъже вълци, с изтеглени мечове. Без да бързат, мъжете се приближаваха към приятелите и Райк, уверени, че жертвите им няма как да избягат.

— Да продължим надолу! — бързо подхвърли Леон. После погледна надясно към склона. — Или да тръгнем насам.

— Идеята не е добра, твърде опасно е — отвърна Райк. — Елате!

И той заслиза надолу, а приятелите се втурнаха след него.

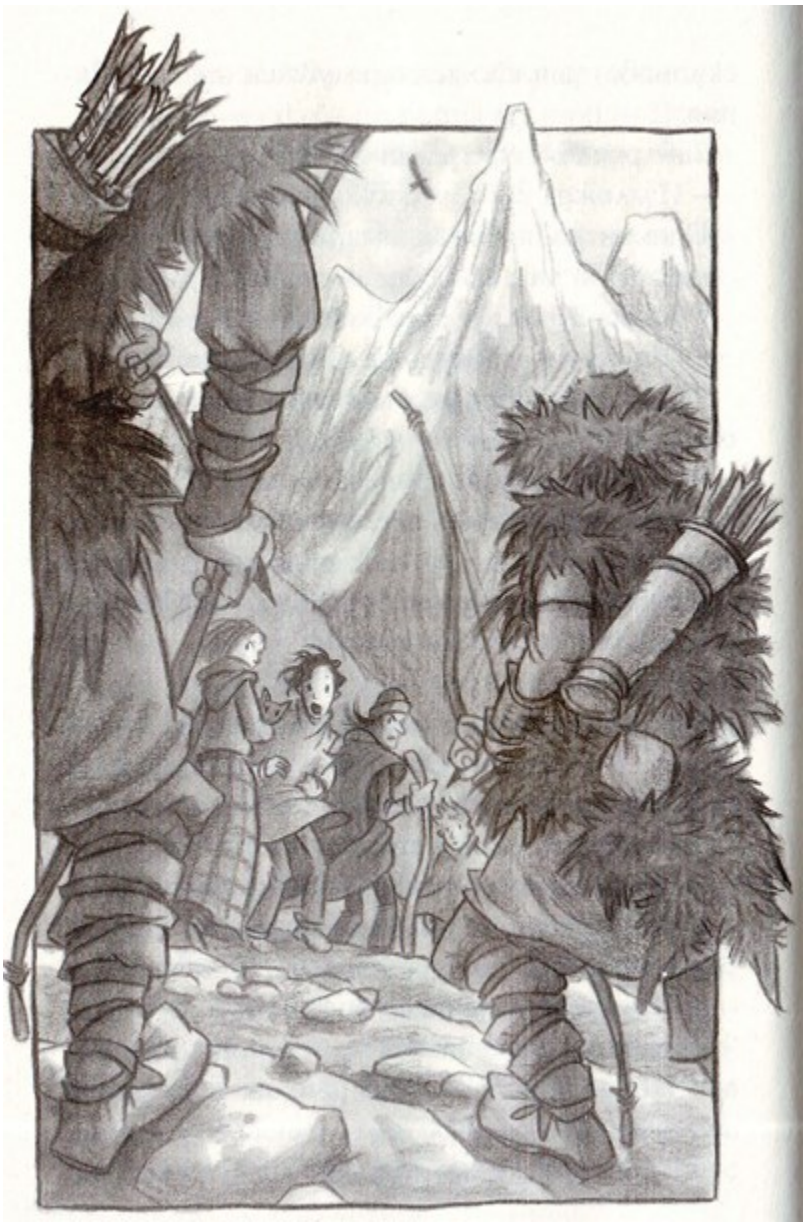

Пътят правеше малък завой, след което — какво разочарование — на около петнайсет метра дебнеха в засада още войници, и те облечени във вълчи кожи и с опънати лъкове.

Коленете на Леон омекнаха. Ами сега?

Обърна се назад. Преследвачите им се приближаваха. Приятелите и водачът им бяха обградени. Бяха в капан!

Обградени ли? Не напълно, стрелна се през главата на Леон. Склонът вдясно…

— Трябва да рискуваме — извика той на останалите и скочи встрани от пътя, където се спускаше стръмен склон с разпръснати тук-

там голи храсталаци и скали.

Момчето тупна в снега. Претърколи се с главата напред, задържа се легнал по гръб и се пързулна надолу по склона. Спря го един храст и Леон здраво сграбчи сухите му клони.

Ким с Кия и Юлиан изфучаха след него. Юлиан се плъзна покрай храста, но в последния момент успя да се хване за протегнатия крак на Леон.

— Ау! — извика Леон.

— Е, не съм чак толкова тежък — отвърна Юлиан.

— Достатъчно — изпъшка Леон. Нещо зад гърба му заплашително изпука.

„По дяволите, помисли си момчето, клоните няма да ни издържат.“

Той внимателно прехвърли ръце и се хвана за друг, по-здрав клон. Междувременно Юлиан успя да се изтегли нагоре по крака на Леон и също се хвана за храста.

— Къде е Райк? — прошепна Ким.

Леон опря ходила в заснежената земя и намери сравнително стабилна опора. След това погледна към пътеката.

Райк стоеше там, обкръжен от хората вълци!

Добрата новина бе, че е жив. Лошата — че той и хората вълци тръгнаха по пътя надолу. Само един от мъжете остана на ръба на склона, с лък и стрели в ръка. Той погледна към храста, зад който се бяха скрили приятелите.

— Защо Райк не скочи? — тихо прошепна Юлиан.

— Може би се изплаши — подхвърли Юлиан.

— От какво, от стръмния склон ли? Едва ли — отвърна Леон. — Та той е израснал тук.

— Вероятно му се е сторило, че няма как да се измъкнем от хората вълци — предположи Ким. — Предал се е.

Леон помълча малко. Съществуваше и трета възможност…

— А може би не се е предал — прошепна той.

Ким изненадано го погледна.

— Да не искаш да кажеш, че е от тях? В такъв случай е предател. Но не мога да си го представя. Освен това… О, не, този тип, там горе, стреля по нас!

В този момент нещо изсвистя във въздуха. Една стрела се заби в храсталака и Ким пронизително изпищя.

МЪЖЪТ ОТ НИЩОТО

— Ким? — с треперещ глас извика Юлиан.

— Беше само трик — ухили се насреща му Ким. — Исках този тип да си помисли, че ме е уцелил. Тогава може би най-после ще се махне.

Още две стрели изсвистяха към тях и сега Юлиан и Леон на свой ред сърцераздирателно изкрещяха.

Приятелите почакаха да минат няколко минути, след което Леон разгърна няколко клона, за да види какво става на пътеката.

Стрелецът бе изчезнал.

С огромни усилия децата изкачиха стръмния склон и се втурнаха назад към колоната.

— Райк изчезна! — извика Юлиан в мига, в който застана пред Ханибал. — Отведоха го!

— Хората вълци — добави Ким.

Приятелите не споменаха нищо за предположението си, че Райк доброволно се е присъединил към хората вълци, защото нямаха доказателства за това.

— Проклятие! — изръмжа пълководецът. — Дори и в този момент да е ясно накъде да вървим, много скоро вече няма да знаем. Трябва ни планински водач от района. Някой, на когото можем да се доверим. В противен случай може да се озовем в капан — каза той и се обърна към Махарбал. — Изпрати няколко души да поразузнаят наоколо. Нека се опитат да разберат какви са тези хора вълци. И да потърсят сред местните някого, който е склонен да ни служи.

Махарбал изпрати десет двойки войници, които тръгнаха пеша или на коне. Междувременно колоната продължи да напредва към долината.

— Толкова се радвам, че сте живи и здрави, в името на Танит! — каза Калаби и скришом им подаде няколко ореха.

След това Юлиан й разказа с подробности какво се бе случило.

Когато завърши, при тях дойдоха двама картагенски войници. Водеха със себе си млад, широкоплещест мъж, въоръжен с лък и стрели. Мъжът носеше ботуши от кожа с козината навън, здрави панталони и дълга връхна дреха с дебела подплата и качулка, подплатена с кожа. Явно мъжът бе добре подготвен за студа.

— Велики господарю, това сигурно е човекът, когото търсите — извика един от войниците на Ханибал. — Хванахме го недалеч оттук.

— Хванали сте ме друг път! — засмя се чужденецът. — Аз ви помолих да ме заведете при пълководеца си. И вие го направихте. Ако не бях поискал, нямаше изобщо да ме видите. Това е ловният ми район, познавам всеки камък тук и всяко скривалище. И освен това…

— Стига си се хвалил — прекъсна го Ханибал. — Ловец си значи, така ли?

Чужденецът се поклони.

— Да, ловец съм. Казвам се Девин и съм от племето на боите.

— Боите ли? — Ханибал сбърчи чело. — Много добре. Твоето племе не приема властта на римляните и е благоразположено към нас. Трябва ни водач, който да ни отведе в долината. Можем ли да ти се доверим?

— Разбира се! Колко ще ми платите за това?

Пълководецът явно се подразни от въпроса.

— Можем да ти отсечем главата за тази наглост! — изръмжа Махарбал. — За теб ще е чест да служиш на Ханибал.

— Да, но с това не мога да си купя нищо — чистосърдечно отвърна Девин. — Имам пет деца и те непрекъснато са гладни.

Като чу това, Ханибал се засмя.

— Е, добре! Махарбал, остави го на мира! А ти, Девин, ще останеш доволен, ако свършиш добре работата си. Ще ти платя със злато, ако успееш да ни преведеш невредими до равнината.

Върху тясното лице на Девин, покрито с гъста брада, с малки черни очички и орлов нос, заигра усмивка.

— Значи сключваме сделка. Къде точно искате да отидете, господарю?

Ханибал отново се засмя. След това вдигна ръка към небето.

— В Рим!

Зад гърба му се разнесоха възгласи. В този момент трудностите и несгодите сякаш бяха забравени.

Колоната продължи надолу към долината. Девин бе много по-разговорлив от Райк и през цялото време си говореше с Канми.

Юлиан обаче бе изпълнен с подозрения.

— Не намирате ли това за доста странно — тихо подхвърли той на Леон и Ким. — Този Девин сякаш изплува от нищото и зае мястото на Райк.

— Да не би да мислиш, че е от хората вълци и ни води в капан? — уплашено попита Леон.

— Всъщност няма да се учудя много, ако изпълнява поръчение, възложено му от Масиниса, Хаздрубал или римляните!

Ким поклати глава.

— Възможно е също така Райк и Девин да са в комбина. Отвличането на Райк може и да е било само постановка.

— Всичко става все по-объркано и неясно. Първо срутването на камъните, след това стрелата и накрая изчезването на Райк. Няма ли най-после да попаднем на някоя ясна следа и неоспорима улика! — каза тихо Леон.

Юлиан и Ким кимнаха в съгласие.

Към обед колоната приближи до една река.

— Това трябва да е Дора Рипария — каза Юлиан на приятелите си. — Проходът е в нейната долина, както прочетохме в библиотеката.

Реката се спускаше от горист склон и се губеше малко по-надолу в гора от лиственици[1]. Пътят продължаваше от другата страна на реката. Налагаше се да я прекосят.

Юлиан се приближи към водата. Реката не изглеждаше много буйна и сякаш беше пресъхнала. Широки ивици от двете страни на речното корито бяха осеяни с повалени дървета и големи камъни.

Момчето загрижено погледна към Зирос, когото Канми бе довел до водата.

Как щяха да преминат на отсрещния бряг могъщият слон и неговите събратя? Но и конете, и тежките обозни коли вероятно щяха да имат проблеми.

Юлиан се върна при Ким и Леон, застанали недалеч от Ханибал, който в този момент убеждаваше нещо Махарбал и Магон.

— Подочухме нещо — прошепна Ким. — Ханибал иска да пресуши реката.

— И как?

Ким и Леон обаче не бяха разбрали как точно щеше да стане това.

Сега Махарбал повика при себе си водачите на слонове, а Магон — войниците.

— Трябва да построим бент, за да прекосим реката — извика Ханибал, когато всички се събраха. — Слоновете ще довлекат тежки камъни в реката и така ще издигнем вал. Останалите ще запълнят процепите между големите камъни с дървета и речни камъчета, така че пред вала да се образува брод. Валът трябва да е много висок, защото водата бързо ще се събере и в някакъв момент ще пробие през стената. Разбрахте ли всички?

— Да! — отговориха му хиляди гърла.

— В такъв случай не разбирам защо все още сте тук! — викна пълководецът. — На работа, в името на Баал[2]!

Мъжете се втурнаха да изпълнят заповедта му. Канми изкомандва Зирос, който, както и останалите слонове, послушно свърши работата си. Мъже усукваха дебели колкото ръка въжета около скалните късове, които след това трябваше да бъдат примъкнати до водата от слоновете. После ги преместваха на нужното място с дървени лостове. Така метър по метър бе издигната масивна каменна стена. Водата обаче все си намираше пролуки и струеше през цепнатините.

Но мъжете продължиха ожесточено да работят. Дигата ставаше все по-широка и по-висока, а войниците запушваха малките дупки и процепи, както им бе заповядал Ханибал.

— Вижте, бродът е почти готов! — радостно извика Юлиан малко по-късно.

Махарбал вече даваше знак на ездачите си. Първата стотня тръгна през брода, където водата беше само няколко сантиметра. Част от войниците продължаваха да разчистват пътя от камъни, клони и дънери.

— Успяхме! — изрева победоносно Ханибал. — Напред, мъже, нямаме много време!

Първо преминаха пехотинците, след това някои от обозните коли и повечето слонове.

„Вървят много бавно!“, помисли си Юлиан, който напрегнато гледаше към върха на дигата.

Водата бе по-бърза от множеството хора, животни и коли, чакащи да преминат през брода. Тя се събираше зад дигата, а нивото й не спираше да се покачва.

— Дигата е много ниска! — извика Юлиан. — Няма да издържи — или поне не достатъчно дълго.

Ханибал му кимна. След това изпрати отряд войници, които да продължат издигането й. Беше истинско надбягване с времето.

Малко по-късно един от слоновете се запъна и не искаше да мине през брода. Водачът му го удряше с пръчка и му крещеше, но сивият великан не се помръдваше.

Юлиан, Ким и Леон се втурнаха към Калаби.

— Какво има? — извика тя, а след това каза: — Слоновете не обичат да минават по непознат терен. По дъното има вода и гладки, хлъзгави камъни, което очевидно не се харесва на животното. Имам обаче една идея.

Тя се втурна към Канми, а останалите я последваха.

— Зирос трябва да мине пръв — предложи тя. — Тогава другият слон ще види, че няма опасност, и ще го последва.

— Точно така ще постъпим — каза водачът. — Най-малкото си струва да опитаме.

Ханибал се качи в бойната кула и подкара Зирос, воден от Канми и Калаби. Внимателно, като стъпваше тежко и се поклащаше леко, слонът премина през брода. През цялото време Канми му говореше успокоително. Приятелите неотклонно вървяха след слона.

След няколко метра Юлиан се обърна и въздъхна облекчено. Другият слон пристъпваше бавно след тях. След него се движеха две тежко натоварени обозни коли и едно подразделение на балеарските стрелци с прашки.

Още пет метра и Зирос щеше да стъпи на отсрещния бряг.

В този момент обаче дойде нещастието.

Високо над тях отекна ужасяващ пукот и трясък. Огромни скали се затъркаляха над младата горичка, като чупеха дърветата като

кибритени клечки. Последва мощна вълна и разпенена стена от вода се стовари с унищожителна мощ върху дигата.

— Бързо! — извика Юлиан и се втурна напред. — Да се махаме оттук!

Зирос вдигна хобота си към небето и нададе отчаян рев.

---

[1] Лиственица — иглолистно дърво от семейство „Борови“, достигащо до 40 м височина. През есента игличките му пожълтяват и дървото остава голо през зимата. — Б.пр. ↑

[2] Баал (Ваал) — едно от главните финикийски божества. Бог гръмовержец (подобно на древногръцкия Зевс), бог на изпепеляващата сила на огъня и войната, на слънцето и светлината, цар на света. Изобразявали го с гръмотевица в едната ръка и светкавица в другата. За умилостивяването му се принасяли човешки жертвоприношения (предимно деца). Името на Ханибал означава „любимец на Баал“. — Б.пр. ↑

ОТПЕЧАТЪКЪТ

С разтуптени сърца приятелите стигнаха до спасителния бряг.

Зирос, воден от Канми и Калаби, също се изкачи на брега. Сега Ханибал и той бяха на сигурно място.

И тогава водната стена се стовари върху вала. Големите скали се прекатуриха, а по-малките късове се разлетяха във въздуха подобно на снаряди. Под тежестта на нахлулата водна маса дигата се срути по цялата си дължина и повлече със себе си хора, животни и коли. Разнесоха се викове, примесени с цвилене, блеене и тръбене на изпадналите в паника животни.

— Да не би боговете да са се опълчили срещу нас? — ужасено извика Ханибал.

Отвсякъде се чуваха викове на умиращи и ранени хора. Някои отчаяно се бяха вкопчили в камъни или клони, за да не бъдат отнесени от течението.

В следващия момент обаче пълководецът вече даваше ясни и конкретни заповеди. Част от войниците отново нагазиха в придошлата вода и опънаха въже от единия край на реката до другия. Така поне някои от хората успяха да се спасят. Накрая ранените и убитите бяха извлечени на брега.

— Ще се установим тук, за да се погрижим за ранените и да поправим колите! — нареди Ханибал. — След това ще построим нов вал. Нито природата, нито каквото и да било може да ни спре!

Този път възгласите на одобрение бяха далеч по-слаби.

— Хайде, да помогнем с каквото можем! — извика Ким и се завтече към една обърната кола с продоволствия, която трябваше да бъде разтоварена. — Вероятно ще успеем да спасим част от товара.

Докато разтоварваха амфорите[1] със зехтин, които бяха оцелели, и ги складираха на брега, Ким попита:

— Дали това беше просто каприз на природата?

— Да не би да смяташ, че някой е помогнал това да се случи?

— Да, струва ми се странно, че реката внезапно придойде точно в момента, когато войските на Ханибал стигнаха до нея. Дали и това не е дело на хората вълци? Или пък на Райк? А и къде, всъщност, е Девин?

— Девин ли? Нямам представа. Хрумна ми нещо обаче — каза тихо Леон. — Погледнете към другия бряг. Там е застанал Масиниса с отрядите си. Никой от хората му не е ранен. Дали не са знаели, че на това място ще има засада?

Леон изнесе една амфора на каменния бряг.

— Мислиш, че нумидийците са оставили останалите да паднат в този капан?

— Да, би могло и така да е.

Ким седна на един сух камък.

— Хора, все още не знаем дали е било капан.

В този момент Кия привлече вниманието им с едно от особените си мяукания. Тя наклони главичка, погледна към Ким и се втурна нанякъде.

— Хм, знаете какво означава това, нали? — попита момичето.

— Да, разбира се — отвърна Леон. — Кия има нещо наум. Да я последваме!

Котката мина покрай Ханибал, Магон и Махарбал, които, както и преди, се опитваха да овладеят хаоса и да въдворят ред. После се изкачи нагоре по склона непосредствено над реката.

Колкото повече се отдалечаваха от брода, толкова по-каменист ставаше склонът. Приятелите напредваха метър след метър и накрая стигнаха до огромна купчина камъни.

— Нищо не разбирам! — извика Ким. — Това ми прилича на края на някаква дига. От другата страна на реката също бяха струпани камъни. — За бога, момчета: тук, горе, е имало втора дига. Водата е била изкуствено заприщена и когато обозът долу е започнал да преминава, дигата е била разрушена. Освободената вода се е устремила надолу и е разрушила дигата, построена от Ханибал.

Леон кимна.

— Значи все пак е било капан?

— Ти го каза — потвърди Ким и предпазливо се огледа. Дали хората вълци не бяха все още наблизо? При тази мисъл сърцето й заби по-бързо. След това погледът й попадна върху размекнатата земя недалеч от реката. — Вижте, следи от стъпки.

— Бих казал, че са отпечатъци от боси крака — учудено отбеляза Леон.

— Да — отвърна Ким. — Вероятно този, който ги е оставил, е помогнал да бъде построена дигата тук. Събул е обувките си, за да не ги съсипе.

— Доста необичайни следи между другото — на свой ред отбеляза Юлиан.

Ким се наведе.

— Имаш право! — изтръгна се от устата й. — Липсва десният палец. Любопитно, наистина! Бих искала да видя краката на Девин и на Райк.

— Ха, Девин — прошепна Леон в този момент. — Ето го там отпред. Наведете се!

Приятелите бързо се скриха зад останките от каменната стена.

— Трябва да доведем помощ — прошепна Юлиан.

— Останете тук и го дръжте под око, момчета. Аз ще изтичам долу! — каза Ким и изчезна.

Докато момичето слизаше надолу по склона, се помоли Девин да не ги е видял, докато се бяха катерили. Надяваше се зрението му да не е много добро или да не е имал видимост към реката от наблюдателния си пост.

Останала съвсем без дъх, тя се втурна към Ханибал и му докладва за видяното. Отряд войници, водени от Махарбал, се отправи нагоре да залови заподозрения. Заобиколиха го от всички страни. Четвърт част по-късно Девин бе изправен пред Ханибал. Мъжът не смееше да погледне пълководеца. Магон, Махарбал и приятелите също бяха тук.

— Може би трябва да си събуе обувките — предложи Ким, преди Ханибал да е започнал с разпита.

Девин раздразнено се сопна:

— Обувките ли?

— Сваляй ги! — кресна му Ханибал.

Водачът се подчини. Всички, стоящи наоколо, вперихa поглед в краката му.

— Палецът му си е на мястото — сухо отбеляза Ханибал. — Но подозрението си остава. Какво правеше горе, Девин?

— Аз… аз исках само…

— Какво? — изтръгна се от устата на пълководеца. — Само не ми казвай, че си се канил да береш гъби.

— Мога ли да обуя обувките си?

— Не! Отговори: защо беше там? Или искаш Махарбал да те накара да проговориш? Той си има специални начини за това…

Девин хвърли изплашен поглед към офицера, който му се усмихна многозначително и посочи към меча си.

— Добре, добре! — побърза да отвърне водачът. — Горе имаше втори бент…

— Вече знаем това, благодарение на тези умни дребосъци — извика Ханибал и им отправи признателен поглед. — Кой го построи?

— Алоброгите[2] — призна Девин. — Аз съм от тяхното племе, не от това на боите.

— Алоброгите ли? — измърмори Ханибал. — Те са на страната на Рим, откакто завладяхме земите им и ги поставихме под наша власт.

Девин погледна Ханибал право в очите.

— Да — каза той. — А вие никога няма да стигнете до Рим. Тези планини ще са вашият гроб.

Ханибал се приближи до Девин.

— Не! Най-много да се превърнат в твой гроб, в името на Баал, в случай че не продължиш с признанията. Значи съвсем целенасочено ни доведе в този капан, така ли?

— Точно така! След като отстранихме Райк, което изобщо не бе проблем. Предложих ти услугите си, Ханибал, и ти с охота ги прие.

„Значи все пак Райк е бил отвлечен, а не е тръгнал доброволно с тях“, помисли си Ким. От това сякаш й поолекна. Райк бе невинен.

— Къде е сега Райк? — намеси се тя в разговора.

Девин високомерно й се усмихна.

— Там, където никой няма да може да го открие…

Ким усети студена пот по гърба си. „Убили са го“, тъжно си помисли тя.

— Кой ти възложи тази задача? Публий Корнелий Сципион ли? — продължи Ханибал с разпита.

Девин високомерно отвърна:

— Не, друг, много влиятелен човек се обърна към мен. Аз съм предводителят на алоброгите, техният княз. Аз командвам отрядите, които вие наричате хората вълци.

Ким, Леон и Юлиан си размениха изумени погледи.

Ханибал сграбчи Девин за реверите на кожуха. От очите му се стрелкаха мълнии.

— И кой е този могъщ непознат, който ти възложи задачата?

Девин се засмя.

— Вашият брат, Ханибал, вашият брат Хаздрубал, който предпочете да си остане в родината.

— Лъжеш! — изкрещя Ханибал. — Ще те смачкам като въшка!

— Това, което казвам, е истина! — извика Девин. — Хаздрубал си присвои властта в Испания. Той иска да види разгрома ти, Ханибал! Хиляди твои сподвижници ще намерят гибелта си в тези планини, а ти, Ханибал, ще бъдеш отговорен за това! Така че ще е най-добре да оставиш тук костите си!

— Проклет лъжец! — изрева Ханибал.

— Отведете го! — хладно се разпореди Махарбал. — Отведете го, преди Ханибал да е отсякъл главата му.

— Какво пречи да го направим? — попита пълководецът, бавно възвръщайки си самообладанието.

Махарбал сложи ръка на рамото му.

— Може би ще ни е нужен и в бъдеще. Вероятно би могъл да ни разкаже повече за враговете ни.

— Добре — отвърна Ханибал. — Но брат ми не би могъл да участва в подобен заговор. За нищо на света!

Магон се осмели да излезе напред.

— Аз също не мога да го повярвам, в името на Ешмун! Но едно е вярно: Хаздрубал винаги е бил против този поход… И ако действително си е присвоил властта в родината ни, би било по-добре, ако ние…

Ханибал заплашително присви очи.

— Ако ние какво?

— … се върнем — притече се Махарбал на помощ на Магон, който по всяка вероятност не се осмеляваше да изрече неприятната истина. — Ако продължим към Рим, има опасност да изпаднеш в немилост, Ханибал!

Пълководецът започна да разтрива слепоочията си. Всички погледи бяха вперени в него: какво щеше да реши?

---

[1] Амфора — голям съд с две дръжки, тясно гърло и заострено дъно за съхранение и пренасяне на вино, зехтин, зърнени храни и други. — Б.пр. ↑

[2] Алоброги — келтско племе, населявало територията на френските Алпи и покорено от римляните. Алоброгите непрекъснато нападали войските на Ханибал, докато преминавали през Алпите. — Б.пр. ↑

ПРЕРЕКАНИЕТО КРАЙ РЕКАТА

Леон, както и останалите, бе вперил поглед в Ханибал.

Предводителят се обърна:

— Ще обмисля решението си! — рече лаконично той. — На първо време ще останем тук, тъй като има достатъчно вода за животните и гора, откъдето можем да се снабдяваме с дърва.

Леон, Ким и Юлиан изтичаха при Калаби и й разказаха всичко.

— О, да се надяваме, че няма да се върнем — разстроено каза тя. — В такъв случай ще трябва да изминем целия път обратно и няма да постигнем нищо. А това ще е голям позор!

Докато се смрачи, всички бяха преминали реката. Междувременно на брега бе изникнал цял лагер и първите огньове бяха запалени. Но Ханибал така и не се бе произнесъл какво щяха да правят по-нататък.

След като разпънаха палатките и нахраниха Зирос, Канми и приятелите седнаха пред огъня. Калаби помагаше на водача на слонове да поправи някакъв кожен ремък.

— Дали това, което казва Девин, е вярно? — разсъждаваше на глас Леон.

Ким ровеше с пръчка в жаравата и гледаше как искрите летят наоколо.

— А защо да не е вярно?

Леон подръпна крайчеца на лявото си ухо.

— Учудва ме, че един алоброг знае повече за Хаздрубал, отколкото собственият му брат. Откъде има Девин тази информация, откъде знае, че Хаздрубал си е присвоил властта?

— Вероятно Хаздрубал е изпратил вестоносци в планината. И те вероятно са платили сума пари на Девин и хората му — предположи Юлиан, върху чийто скут се бе настанила Кия.

— Това, което ме интересува най-много, е, какво е станало с Райк — тихо промълви Ким. — Може би още е жив…

В този момент прозвуча сигнал, който събра всички пред палатката на предводителя.

Приятелите побързаха натам.

Ханибал се бе изкачил на един камък и гледаше към войниците си, осветени от факлите.

— Днешният ден не беше никак лек за нас! — започна той. — Отново изгубихме много хора и животни. Но този ден показа също, че няма да се оставим да ни сломят. Знам, че се носят отвратителни

слухове. Знам също, че ни чака тежък път, в името на Баал. Но знам също така, че сме силни и че ще победим!

Някои от войниците заудряха по щитовете си в знак на одобрение. Други свиха юмруци към тъмното небе.

— Не вярвам на този предател Девин — извика пълководецът. — Той окаля името на брат ми Хаздрубал и е лъжец!

Откъде е толкова сигурен Ханибал, запита се Леон.

— Девин и римските му приятели искат да ни накарат да се върнем. Но за това и дума не може да става! Защо понесохме всички тези лишения и мъки? За да се върнем обратно? Никога!

Разнесоха се възгласи и ръкопляскания. Но Леон успя да забележи, че Масиниса, който бе съвсем близо до оратора, не се и помръдна.

— Ще продължим към Рим и ще победим! — извика пълководецът и сега възгласите нямаха край.

Когато постепенно утихнаха, Масиниса излезе напред и изопна рамене.

— Учудвам се на куража ти, Ханибал — рязко каза той. — Страхувам се обаче, че никога няма да достигнем тази цел.

Ханибал се засмя.

— Може би ти няма да я достигнеш, Масиниса, защото си парализиран от страх.

Думите му бяха посрещнати със смях. Но предводителят на нумидийците остана спокоен.

— Ти, Ханибал, ни поведе по онзи път, където едва не загинахме, пребити от камъни. Дадохме много жертви и при преминаването на реката. Равносметката като цяло е, че загубихме хиляди бойци и животни. Ако наистина стигнем до равнината, ще сме толкова изтощени, че за римляните няма да е никак трудно да ни довършат. Ти, Ханибал, ни водиш към сигурна смърт!

Думите на Масиниса бяха последвани от тягостно мълчание. Ханибал внезапно потръпна.

— Приказките ти ме изненадват, Масиниса. За теб се говори, че си смел воин. Воин, който, ако се наложи, би отвел хората си и на края на света. Не мога да не те попитам какво предлагаш? Какво според теб трябва да направим?

— Иска да се връщаме — подигравателно извика един картагенски офицер. — Напълнил е гащите!

Тук-там се разнесе смях.

Устните на Масиниса бяха здраво стиснати.

— Не искам после някой да каже, че не съм те предупредил! — рече той.

— Трябва да решиш: искаш ли да продължите с нас или се връщате обратно? — притисна го Ханибал. — Последното би означавало сигурна смърт. Алоброгите и римляните ще ви попилеят.

Нумидиецът се поколеба няколко секунди. След това отстъпи и обяви, че отрядите му остават във войската.

Няколко часа по-късно настроението край лагерните огньове беше приповдигнато, тъй като Ханибал бе заповядал да раздадат вино.

Приятелите, Калаби и Канми също се бяха настанили край огъня.

— Много добре, че заловиха Девин — каза Калаби. — Сега вече няма да има нападения. Нали той е предводителят на алоброгите.

— Това обяснява и защо Ханибал го остави жив. Той е нашият заложник. Алоброгите няма да ни нападат, докато князът им е в ръцете ни — додаде Канми, разчупвайки питка хляб и раздавайки парчетата на приятелите. — Намира се недалеч оттук, в една палатка. Окован е във вериги и не може да избяга.

Тази нощ Леон, Ким и Юлиан бързо заспаха и сънят им бе дълбок и необезпокояван от кошмарни сънища.

Малко преди разсъмване Кия събуди Леон. Момчето недоволно я побутна настрани, но тя не го остави на мира, докато не го събуди.

— Какво означава това? — попита Леон, прозявайки се.

Кия измяука тихо и дръпна завивката му. „Разбирам, помисли си момчето, трябва да ставам.“

Котката отново измяука и изчезна някъде. Леон пипнешком се насочи към изхода на палатката и излезе навън. Развиделяваше се и бе много студено. Той мигновено се разсъни.

Отново се раздаде мяукане. Леон се огледа и съзря котката, която се бе устремила към палатката, където държаха Девин.

Там стоеше някакъв мъж.

Часовият най-вероятно, помисли Леон.

Внезапно изникна още един мъж. Той се втурна към часовия, повали го на земята и влезе в палатката.

Леон се вцепени. Дали да се притече на помощ на постовия, или да вдигне тревога? Докато се чудеше, времето течеше.

В следващия момент платнището на палатката се отвори и навън се втурнаха двама мъже. Девин бе на свобода!

— Тревога! — с всички сили извика Леон. — Девин бяга!

Никой не се помръдна.

„Гадост!“, помисли си Леон, толкова ли много вино бе раздал Ханибал! Войниците спяха непробудно.

Двете сенки изчезнаха между палатките. След кратък размисъл Леон, следван от Кия, се втурна по петите на бегълците, като не спираше да крещи за помощ. За негова радост, най-после се появиха няколко войници, които веднага се включиха в гонитбата, но все още бяха доста далеч зад него.

Девин и съучастникът му наближиха края на лагера. Войникът, поставен на пост там, не оказа никаква съпротива — той просто бе заспал.

Бегълците прескочиха хъркащия часови и изчезнаха в гората. В този момент някой извика от болка. Вероятно се бе наранил.

Леон внимателно си проби път през надвисналите клони. Умната котка бе плътно до него.

— Сигурна ли си, че се движим в правилната посока? — прошепна Леон.

— Разбира се — прозвуча глас.

Леон се дръпна назад, но зад гърба му имаше още някой и този някой го сграбчи за раменете.

Кия скочи в храстите и изчезна.

Въпреки полумрака Леон успя да види, че срещу него стои Девин. Князът му се усмихна надменно.

Момчето изви глава и погледът му срещна погледа на мъжа, освободил Девин.

Зави му се свят, а краката му омекнаха. Познаваше добре този човек.

ТРИТЕ БУКВИ

— Какво става с теб? Не ми се играе сега! — промърмори Юлиан. Но Кия продължи да го побутва с лапичка.

Юлиан се надигна с въздишка. Видя котката в полумрака, а малко по-нататък и Ким, Калаби и… Но къде беше Леон?

— Ким, знаеш ли къде е Леон?

— Не, нямам представа — промърмори момичето. — Не е в негов стил да изчезва просто ей така. Запали лампата.

Калаби запали лоената лампа.

— Вижте, Кия се държи странно. Нещо не е наред — каза Юлиан.

Юлиан, Ким и Калаби се втурнаха навън. Там се натъкнаха на няколко войници, които им разказаха за бягството на затворника. Никой обаче не знаеше къде би могъл да е Леон.

— Девин го е отвлякъл! — предположи Юлиан.

Калаби озадачено го погледна.

— Как ти хрумна това?

Юлиан мълчеше. Не можеше да й каже, че бе прочел в очите на Кия, че се е случило нещо ужасно!

— Да идем при Ханибал! — предложи той. — Трябва да изпрати хора, които да го потърсят!

Пълководецът тъкмо слагаше бронята си, когато ги въведоха при него. После той и Магон се наведоха над една карта.

— Веднага ще изпратя отряд войници, които да заловят проклетия Девин — каза пълководецът. — А когато го открият, с него най-вероятно ще е и вашият приятел.

— Благодаря! — извика Юлиан и се поклони.

— Трябва да сме внимателни и да не прибързваме — напомни им Магон.

— Съгласен съм — отвърна брат му, а в гласа му се долавяше раздразнение. — Този отряд ще проучи местността. Князът на алоброгите е отново на свобода, а това означава, че той и хората вълци могат да подновят атаките си. Не трябва да попадаме в капана им.

В този момент един войник влезе в палатката.

— Открихме отпечатък. По всяка вероятност Девин е избягал в близката гора. Имаше и други следи — на един мъж, на едно дете и… на една котка!

„Леон и Кия!“, помисли си Юлиан. Разбрали са по някакъв начин за бягството и са се втурнали след тях. Но кой е мъжът, оставил следите? Реши да не мисли сега за това и се концентрира върху Леон. Как биха могли да му помогнат? Внезапно го осени идея.

— Мога ли да ви прекъсна за малко? — извика той към офицерите, които точно обсъждаха колко голям да бъде отрядът.

Ханибал му кимна.

— Трябва да застанете начело на отряда, велики Ханибал — каза Юлиан. — Щом алоброгите ви видят, ще се опитат да ви пленят. Но ако разположите още няколко отряда недалеч от този, изпратен да търси Девин, алоброгите ще бъдат изненадани и на всичко това най-после ще се сложи край.

— Значи искаш да ме използваш като примамка? — попита пълководецът.

На Юлиан му стана горещо, а след това студено. Дали не бе отишъл твърде далеч?

— Ами, да — отвърна той.

Пълководецът му хвърли развеселен поглед.

— Ти си добър стратег! — извика той и Юлиан си отдъхна. — Махарбал, извикай най-добрите си ездачи. Ще използвате прикритието на тъмнината и ще се скриете от двете страни на пътя. Ние ще тръгнем след час. — След това Ханибал погледна към Юлиан. — За награда можеш да дойдеш с нас.

— И аз искам да дойда! — извика Ким.

За нейна радост, предводителят не възрази.

Докато чакаха тръгването на разузнавателния отряд, Ким, Юлиан и Калаби се погрижиха за Зирос.

— Ето ви най-после — изръмжа Канми, когато ги видя. — Юлиан и Ким, донесете вода за Зирос! А ти, Калаби, ще почистиш край него!

Докато мъкнеше тежкото ведро, Юлиан се спъна в желязната верига на Зирос и изтърва ведрото. Водата се разплиска върху краката на Канми.

— Защо не внимаваш? — нахвърли се върху него водачът на слонове. — Ботушите ми са целите във вода!

— Из… из… извинявай — сконфузено запелтечи Юлиан.

— Не гледай така глупаво! Донеси ми другите ботуши от палатката! — излая Канми.

— Веднага! — бързо отвърна Юлиан. — Да взема ли мокрите ботуши? Ще ги сложа до огъня да се сушат.

За учудване на Юлиан, Канми поклати глава.

— Не, хайде, тръгвай по-бързо!

Момчето послушно се затича към палатката. През главата му се блъскаха множество мисли. Защо Канми не пожела да събуе ботушите си, след като бяха целите мокри? Осени го неприятно подозрение. Дали палецът на десния му крак си беше на мястото? Дали пък нямаше пръст в атентатите и дали той не бе освободил Девин?

Юлиан се шмугна в палатката на водача на слонове. Близо до входа видя втория чифт ботуши. Искаше да ги грабне и да се втурне обратно, но нещо го задържа. Дали не би могъл да намери още някаква улика, доказваща участието му в злосторствата?

Момчето се огледа. Погледна първо под кожите, но там нямаше нищо. След това надзърна в голямата кожена чанта, която висеше на един от подпорните пръти. Там също нямаше нищо. Дори не знаеше какво търси. А и нямаше много време. Канми можеше да се усъмни, ако не се върне бързо при него.

До кожите лежеше палтото, което водачът на слонове носеше по време на похода. Момчето бързо го претърси.

Внезапно дъхът му секна. Във вътрешния джоб имаше писмо, свито на руло! Юлиан го отвори. Странно съчетание от букви, без смисъл, подписано с инициалите ПКС. Това бе кодирано писмо!

Юлиан пъхна свитъка в джоба си. Щеше да разгадае ребуса заедно с Ким. После грабна ботушите и се втурна към Канми.

Когато стигна при него, вече се бе досетил какво означаваха инициалите. Публий Корнелий Сципион! Бяха прочели това име, когато правеха проучванията си в библиотеката! Дали водачът на слонове не работеше за могъщия римлянин?

— Да не би да си видял призрак? — кресна му Канми. — Подай ми ботушите, студено ми е!

След това обу сухите ботуши, но така, че Юлиан и Ким да не видят краката му.

Малко по-късно Юлиан, Ким и Кия потеглиха с авангарда на Ханибал, но поизостанаха малко. Без да губи време, Юлиан разказа на Ким за находката си. Решиха да кажат на Ханибал за подозрението си едва след като разчетат тайнописа. В случай че писмото действително можеше да послужи като доказателство.

Юлиан потъна в мрачни мисли. Този случай се оказа много заплетен. Освен това се тревожеше за Леон.

НАЙ-СТРАХОТНОТО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЗИРОС

Начело беше Ханибал, яхнал Зирос. Канми водеше слона, а до него вървеше Калаби. Следваха ги приятелите, а след тях яздеха петдесет конници. Другият отряд, предвождан от Магон, трябваше да напусне лагера малко по-късно.

Сърцето на Ким заби бързо-бързо, когато стигнаха до една тясна клисура. Това място сякаш бе създадено за засади. Момичето нервно погледна към стръмните склонове вдясно и вляво.

И тогава ги видя — мъже с лъкове и стрели и с вълчи кожи, преметнати през раменете.

— Тревога! — изкрещя някой.

Една стрела се заби в кулата, в която седеше Ханибал. Войниците отвърнаха със залп от стрели.

Ким, Юлиан, Кия и Калаби се скриха зад една голяма скала.

— Погледнете, горе има и картагенци! — пошепна Ким.

Широко отворили очи, децата гледаха как войниците на Ханибал атакуват хората вълци и ги отблъсват. Летяха копия, свистяха стрели, дрънчаха мечове.

— Дано заловят Девин! — прошепна Ким.

В този момент към Зирос полетя пламтящо дървено колело.

— О, не, слоновете не понасят огъня! — извика Калаби.

Огромното животно вдигна хобота си. Паническо тръбене огласи теснината. Канми се вцепени.

Огненото колело бе само на няколко метра от животното.

„Дано Зирос не се обърне назад и не започне да тъпче хората!“, помисли си Ким.

Сивият великан се обърна настрани, слабините му трепереха. Горящото колело мина покрай него, хората, които вървяха отзад, се разбягаха на всички страни. Горящото колело се затъркаля по пътя, а след това се прекатури и падна.

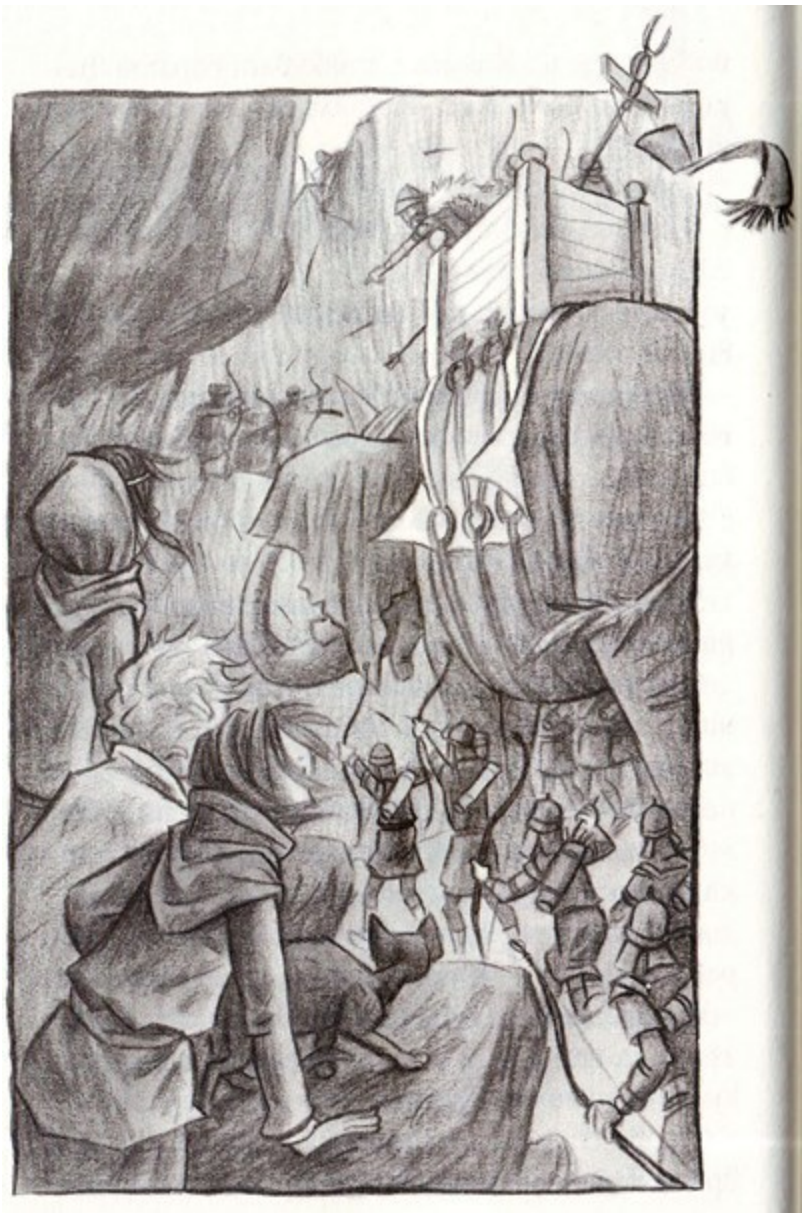

— Това вече преля чашата, хванете ги! — изрева Ханибал. — Канми, искам да сляза!

Канми даде съответната заповед, Зирос застана на колене и пълководецът скочи от кулата с изтеглен меч.

С нови сили картагенците се втурнаха към врага. Последва кратка схватка. Войниците на Ханибал бързо се справиха с алоброгите — повечето бяха пленени и обезоръжени, а останалите хукнаха да бягат.

— Победихме! — ликуваше Калаби, когато децата отново застанаха до Ханибал.

— Да — отвърна пълководецът. — Но Девин успя да ни се изплъзне. Трябва ми кон. Тръгваме след тях!

— Може ли да дойдем и ние? — попита нетърпеливо Ким.

— Ако можете да яздите достатъчно бързо! — съгласи се Ханибал и нареди да им дадат коне.

Калаби предпочете да остане при изплашения Зирос.

Малката групичка начело с Ханибал и Махарбал забърза надолу по пътя. Не след дълго стигнаха до едно планинско селце. Петдесетината схлупени хижи без прозорци бяха направени от грубо издялан камък и покрити с плоски дървени покриви. Върху покривите имаше големи камъни, за да тежат повече. От една дървена барака се чуваше кудкудякане на кокошки. Като се изключи това, селото изглеждаше изоставено.

Ханибал скочи от седлото.

— Претърсете селото! Може Девин да се крие някъде тук.

Да, помисли си Ким, и може би тук някъде държат в плен Леон! Тя горещо се надяваше да е така. Никак не й се искаше алоброгите да са го взели със себе си като заложник.

Картагенците обходиха селото. Ким и Юлиан участваха в претърсването. Къщите не бяха заключени. Вероятно жителите бяха побягнали в паника, като са разбрали, че Ханибал и хората му приближават.

Разнесе се мощно тръбене и Ким видя Зирос, воден от Канми и Калаби. Явно слонът се бе успокоил. Ким помаха на Калаби да дойде при тях. След това продължиха търсенето.

Внезапно Кия се втурна към някаква барака и спря пред нея. Ким се приближи и се опита да надникне вътре. От опит знаеше, че умната котка не прави нищо случайно.

Вратата бе залостена със странно резе…

— Насам! — извика Ким към останалите.

Ханибал и хората му се втурнаха към нея и дори Зирос се понесе в тръс към тях.

— Разбийте вратата! — заповяда Ханибал.

Вратата обаче се оказа изключително здрава.

— Оставете това на Зирос! — предложи Ким. — Той е толкова силен!

Калаби даде няколко кратки наставления на слона и той бързо разбра какво трябва да прави. Натисна с чело вратата, чу се силен пукот и тя падна навътре.

— Получи се! — зарадва се Ким и влетя вътре заедно с Юлиан, Ханибал и няколко войници. Мъжете бяха изтеглили мечовете си.

Вътре бе тъмно, а въздухът — влажен и спарен.

— Светлина! — заповяда Ханибал.

Ким стоеше плътно зад пълководеца. Дали това не е капан? Устата й пресъхна от напрежение.

Някой донесе факла. Ханибал я вдигна над главата си и Ким видя, че се намират в обор. Само че тук нямаше животни, а…

Една сянка се хвърли към Ханибал и във въздуха проблесна острието на кинжал.

— Умри! — отекна глас, изпълнен с омраза.

Ким извика.

В последния момент пълководецът успя да вдигне оръжието си и да отблъсне удара.

Войниците се хвърлиха върху нападателя и го повалиха на земята.

— Девин, естествено! — презрително възкликна Ханибал.

— И Леон! — отекна още един глас и момчето се показа иззад огромна каца за вода.

Преизпълнени от радост, Ким и Юлиан прегърнаха приятеля си. Кия се заумилква в краката му.

— Негодникът си навехна крака по време на бягството. И тъй като не можеше да ходи, се скри тук, заедно с мен — обясни Леон.

— И Райк е тук! — възкликна Ханибал.

— Да, аз съм! Благодаря, благородни пълководецо, че ме освободихте! Хората на Девин ме затвориха тук.

Всички излязоха от бараката. Войниците посрещнаха с радостни възгласи Леон и Райк.

Само един човек не се радва, помисли си Ким.

Канми!

Водачът стоеше малко встрани, близо до Зирос. В мига, в който Ким го погледна, той се обърна и понечи да изчезне зад къщите, но Ким извика:

— Дръжте го! Къде бягаш, Канми?

Всички погледи се насочиха към водача на слонове.

— Аз ли? Защо?

Ким не можеше да се сдържа повече:

— Искаше да избягаш, защото си в комбина с Девин! — бързо каза момичето и си спечели изненадания поглед на Юлиан. Искаше й се да си прехапе езика. Може би щеше да е по-умно, ако преди това все пак бяха разчели тайното писмо! Но вече нямаше връщане назад.

— Глупости, просто исках да донеса нещо за ядене на Зирос — спокойно рече Канми.

— Мисля, че трябва да обосновеш обвиненията си — намеси се Ханибал.

— Юлиан намери в палатката на Канми едно писмо от Сципион — продължи Ким.

Водачът на слонове я стрелна с гневен поглед.

— Какво, този негодник е тършувал в палатката ми? — и той коварно обърна собственото им оръжие срещу тях. — Не бива да допускате това, могъщи Ханибал! Те сигурно са ми откраднали нещо!

Ким преглътна с усилие. Оставаше само едно средство. Трябваше да накарат Канми да се събуе!

— Моля ви! — обърна се Ким към Ханибал. — Трябва да…

— Нищо не трябва… — прекъсна я предводителят. — Замълчи!

Предводителят не знаеше на кого да вярва.

ПРИЗНАНИЕТО

— Той действително стои зад всичко това! — извика в този момент Леон, без да обръща внимание на забраната, отправена от Ханибал към Ким. — Той освободи Девин. Втурнах се след тях, а те ме хванаха и ме довлякоха тук, в това село.

Ханибал бе толкова изненадан от дързостта на Леон, че в първия момент не каза нищо.

Канми се възползва от това.

— На теб наистина не ти липсва фантазия, малкия! С тази история целиш единствено да прикриеш приятелите си, тези проклети крадци! — изрева той. След това погледът му се спря на Ким и Юлиан. — Веднага ми покажете това писмо, с инициали ПКС, или каквото там изтърсихте.

Ханибал кимна.

— Той има право — трябва да докажете обвиненията си.

Леон с облекчение видя как Юлиан подаде на пълководеца едно писмо. След като хвърли поглед на писмото, той му го върна, сбърчил чело.

— И дяволът не би разбрал какво пише тук. Това е тайнопис…

— Виждате ли! — победоносно извика Канми. — А и кой може да потвърди, че писмото е било в палатката ми. Тези малки крадци може да са го откраднали от друга палатка!

Леон видя, че везните започват да се накланят в полза на Канми. На лицата на Ким и Юлиан се изписа отчаяние. Трябваше да им помогне по някакъв начин!

Внезапно го осени идея.

— Това писмо се намираше в твоята палатка, в това не може да има и грам съмнение. Ти току-що се издаде — каза той.

— Моля?

— Знаеше, че писмото е подписано с инициалите ПКС. Нещо, което Ким не спомена… — обясни Леон.

Лицето на Канми побеля като платно. За сметка на това пък лицето на Ханибал почервеня.

— Момчето има право! Какво ще кажеш сега, Канми, в името на Мелкарт?

Минаха няколко секунди, в които Леон се наслади на благодарните погледи на приятелите си.

— И нека си събуе ботушите — настойчиво извика Ким.

— Имаш право, отпечатъците от стъпките… — отбеляза пълководецът. — Свали си ботушите, Канми!

Канми се предаде.

— Не е необходимо, нямам палец на десния си крак. Следата при реката беше от моя крак — едва чуто промълви той.

— Значи наистина си се продал на врага?

— Да, Сципион има хора навсякъде. Дори и в Карт Хадаш. Попитаха ме дали не се нуждая от пари, когато видяха, че загубих всичко на зарове. Така ме вербуваха. Помагах на Девин и алоброгите.

— Ти ли изстреля стрелата срещу Ханибал? — попита Леон.

Водачът на слонове кимна.

— Използвах нумидийска стрела, за да падне подозрението върху тях.

Леон бе изненадан. Значи Масиниса е невинен!

— И след това организира отвличането ми, нали? — подхвърли Райк.

— Така беше. Трябваше да бъдеш отвлечен, за да може Девин да заеме твоето място.

— … и да ни примами в капана при реката, така ли? — добави Ханибал.

Канми отново кимна.

— Девин се остави да бъде заловен, за да има възможност да разкаже след това измислената история за Хаздрубал, който уж планирал заговор срещу теб, Ханибал. Надявахме се с това да те принудим да се върнеш.

Ханибал сви юмруци.

— Благодарен съм на Баал, че не се усъмних в невинността на брат си!

— И накрая освободи съучастника си — продължи Леон, обръщайки се към Канми. — А когато случайно видях това, ме

отвлякохте.

Канми бе забил поглед в земята.

— Така беше… Нападението с огненото колело беше с цел да бъдеш отвлечен, Ханибал. Защото без твоята решителност и смелост походът през Алпите щеше да се провали.

— Но как се озоваха следите ти при втората дига на реката? — попита Ким.

— В нощта, преди да стигнем до реката, се измъкнах от лагера и се срещнах с Девин. Минахме по един кратък път и построихме капана заедно с алоброгите — призна водачът на слонове. — А преди да се разсъмне, бях отново в лагера.

— Но как… как можа да го направиш? — със запъване изрече Калаби. По лицето й се стичаха сълзи. — Предаде всички ни!

Водачът на слонове нямаше сили да я погледне в очите.

— Отведете го! — процеди Ханибал. — И си отваряйте добре очите, не искам тези двамата да ни се изплъзнат още веднъж.

И ПОСЛЕДНАТА ЗАГАДКА Е РАЗГАДАНА

Пет дни по-късно под вещото водачество на Райк огромната войска остави планината зад гърба си и стигна долината, в която се виеше Дора Рипария. Бяха минали през неимоверни трудности. Бяха преживели множество инциденти, при които загинаха хора и животни. Повече нападения обаче нямаше.

Ханибал продължаваше да язди Зирос, воден сега само от Калаби, която бе изключително горда от този факт. Винаги си бе мечтала да стане водач на слонове.

Ханибал се разпореди да се установят за през нощта на брега на реката. Докато Юлиан и приятелите му разпъваха палатките, момчето се огледа наоколо. Местността бе невероятно красива. Топлите есенни тонове грееха на фона на зелената равнина, сред която се виждаха отделни групи дървета. На север се извисяваха планините, от които бяха успели да се измъкнат.

Юлиан погледна на юг. Там някъде, на стотици километри оттук, се намираше Рим. Целта на Ханибал. Юлиан знаеше, че той и приятелите му няма да я достигнат. Или казано по друг начин — предстоеше им да се завърнат в своето време. И както винаги, това ги изпълваше с радостно очакване, но и с тъга. Калаби, Зирос и дори Ханибал бяха станали техни приятели, а сега трябваше да ги напуснат. Всички загадки вече бяха разгадани. Бяха разбрали как Ханибал е успял да прекоси Алпите и бяха успели да разкрият заговора, в който е участвал Канми.

„За бога — помисли си Юлиан, — последната загадка все още не беше разгадана: тайнописът.“ Канми бе уличен в предателство, но го глождеше мисълта, че все още не бяха успели да дешифрират кода.

Когато палатката бе готова, Юлиан извика приятелите си. Всички заедно се наведоха над странната комбинация от букви. Дори Кия протегна главичка и подуши писмото.

— О, не мога повече! — простена Леон. — Освен това Зирос е гладен.

— Той винаги е гладен. Може да почака няколко минутки — каза Юлиан и прочете на глас: — ОХТАВНЛИЕБЧАЕЛТЕ — ПКС…

— Това вече го знаем наизуст — сърдито измърмори Ким.

Но Юлиан не искаше и да чуе. Той отново и отново се взираше в поредицата от букви и решението внезапно му просветна. Той радостно подскочи.

— Сетих се!

Ким и Леон го погледнаха с любопитство.

— Тук пише: „Отвлечете Ханибал!“ — извика Юлиан. — Буквите са преплетени. В началото е първата буква на „отвлечете“, следва първата буква от името на Ханибал, след това втората буква на „отвлечете“ и така нататък!

Ким го потупа по рамото.

— Много добре се справи! Браво!

— Последната загадка е разгадана благодарение на теб, Юлиан. Това означава, че сме в края на пътешествието си — каза тихо Леон.

Юлиан кимна мрачно.

— И аз мисля така. И отново няма да има сбогуване.

— Искам още веднъж да видя Зирос — рече Леон и се отправи нататък.

Слонът бе с Калаби при реката. Тъкмо си вземаше баня с пясък и вода. Като видя Леон, той се приближи към него, протегна хобота си и вдигна момчето високо нагоре.

Леон се засмя. Това наистина щеше да му липсва!

След кратка команда, дадена му от Калаби, сивият великан остави момчето на земята.

— Елате! — обърна се към приятелите Калаби. — Ще върнем Зирос в лагера и ще го нахраним.

Щом свършиха, децата седнаха край един от лагерните огньове. Там разбраха, че отрядите на Ханибал са получили подкрепление от саласите[1]. Това, разбира се, трябваше да се отпразнува и първите чаши с вино вече обикаляха войниците. Малко след това зазвуча музика и се разнесоха песни.

— Да тръгваме! — прошепна Юлиан на Ким и Леон.

Те му отвърнаха с мълчаливо кимване.

Тримата детективи изчакаха да се стъмни, а след това се преструваха, че отиват да си легнат.

Леон се отби за последен път при Зирос и го погали по хобота.

— Довиждане, стари приятелю! — прошепна той.

След това се обърна с натежало сърце и се отправи към бойната кула, в която седеше Ханибал, когато яздеше Зирос. Кулата стърчеше самотна пред палатката.

Ким взе Кия на ръце. Приятелите влязоха в кулата и нищо не ги спря.

Темпус ги отведе обратно в Зибентан.

---

[1] Саласи — племе с келтски произход, населявало Алпите. Саласите били непримирими врагове на Рим и се присъединили към отрядите на Ханибал. — Б.пр. ↑

ГОЛЕМИ ПРИЯТЕЛИ

Страхотно! Леон бе отговорил правилно на всички въпроси от теста, който им даде учителката по биология Ирмтрауд Веленберг-Отенбрьок, и бе получил най-високата оценка — отличен.

— Беше фасулска работа! — каза той на Ким и Юлиан, когато си тръгнаха към къщи след шестия час. Те също бяха получили единици.

— Имаш право! — отвърна Юлиан. — Вече знаем доста за слоновете.

Ким кимна.

— Слушах внимателно по време на посещението ни в зоопарка. Още тогава Ирми ни разказа доста неща за сивите исполини.

— Ирми ли? — възкликна Юлиан. — Госпожа Веленберг-Отенбрьок ли имаш предвид?

— Естествено, но фамилията й ми се струва прекалено дълга — разсмя се Ким.

— Само не го казвай пред нея — каза Юлиан, но не можа да се сдържи да не се разсмее и той. — Всъщност имаш право, Ирми е много по-кратко.

В този момент тъкмо минаваха покрай най-добрата сладкарница за сладолед в света — „Венеция“.

— Нямаше да е зле да хапнем малко сладолед! — каза Леон с поглед, изпълнен с копнеж.

— Първо да си напишем домашните — въздъхна Юлиан. — Но можем да се срещнем тук следобед. Какво ще кажете?

— Става! — съгласи се Леон. — Освен това ще си вземем и по една кола, за да се чукнем в чест на този, на когото сме задължени за добрите резултати.

— Какво, какво?

— За да се чукнем за Зирос, разбира се.

— А, това ли било. Съгласна! — бързо откликна Ким.

Леон се спря. Внезапно го обзе тъга.

— Толкова ми липсва…

— Мога да си представя, ти му беше пръв любимец — каза Юлиан.

Леон въздъхна.

— Не мисля, че някога ще имам по-голям приятел.

Юлиан се разсмя.

— Напротив! — отвърна той. — Имаш мен!

Ким сложи ръка на рамото на Леон.

— И мен!

При тези думи лицето на Леон засия от радост.

ВЕЛИКИЯТ ХАНИБАЛ ОТ ТРИУМФА ДО ПАДЕНИЕТО

Към средата на III в.пр.н.е. Рим влязъл в конфликт с Картаген[1] — една от най-могъщите и богати държави в Средиземноморието.

Картаген бил разположен на северния африкански бряг, в областта на днешния Туниски залив. Картагенските търговски кораби кръстосвали Средиземно море и картагенците били безспорни владетели на морските търговски пътища. Те търгували с всички страни по Средиземноморското крайбрежие и Картаген станал много богата и могъща държава. Богатството й позволило да поддържа голям военен флот и силна армия, съставена основно от наемници. Постепенно Картаген основал множество колонии по островите и крайбрежието на Средиземно море.

Но през III в.пр.н.е. в Средиземноморието се въздигнала нова могъща сила. Рим вече бил завладял почти целия Италийски полуостров и се стремял да разшири господството си по цялото Средиземноморие. Повод за първата война между Рим и Картаген станал спорът за владеенето на богатия остров Сицилия. Римляните наричали картагенците „пуни“, затова и войните с Картаген били наречени Пунически. Те били три и продължили повече от сто години — от 264 г.пр.н.е. до 149 г.пр.н.е., когато Картаген бил завладян от римляните и разрушен до основи.

Първата Пуническа война (264–241 г.пр.н.е.), завършила с победа на Рим, който завладял остров Сицилия. След края на войната картагенците се насочили към Иберия (днешна Испания) и започнали постепенно да подчиняват полуострова.

Именно в този период се родил Ханибал. През 246 г.пр.н.е. в семейството на прочутия картагенски пълководец Хамилкар Барка се появил първородният му син Ханибал. Едва деветгодишно, момчето напуснало родината си и заминало с баща си и двамата си по-малки братя — Хаздрубал и Магон, за Иберия, където Хамилкар Барка командвал картагенската армия. Древните историци разказват, че още

като момче Ханибал дал клетва, че ще мрази римляните до сетния си дъх.

През 221 г.пр.н.е., едва 25-годишен, Ханибал поел командването на картагенската армия в Иберия. Той решил, че римляните са достатъчно отслабнали, а картагенската армия — достатъчно силна, за да им се противопостави. През 219 г.пр.н.е., след осеммесечна обсада, той превзел град Сагунт — съюзник на Рим. Това станало повод римляните да отправят ултиматум към картагенците, че ще им обявят война, ако не им предадат Ханибал. Сенатът на Картаген отказал и така се стигнало до Втората пуническа война, започнала през 218 г.пр.н.е.

През пролетта на същата година с голяма армия от 80 000 пехотинци, 10 000 конници и 37 бойни слона Ханибал предприел с необикновена бързина нечуван и немислим дотогава поход — от Пиренейския полуостров през Алпите до Италия, за да изненада римляните в гръб. Брат му Хаздрубал се противопоставил на този план, защото смятал, че е твърде рискован. Въпреки това Ханибал не се отказал от намеренията си. Съпровождан от другия си брат си Магон и своя близък приятел Махарбал, той поел към Рим.

Един от слоновете, участвал в похода, наистина се казвал Зирос. Няма свидетелства обаче, че Ханибал е яздел тъкмо него.

С цената на огромни усилия Ханибал и хората му прекосили Алпите — нещо, което се смятало за невъзможно. Най-вероятно войските са минали през прохода Монженевр, но няма сигурни доказателства за това. Преминаването на Алпите продължило 15 дена. Армията на Ханибал постоянно била атакувана от враждебно настроените племена, живеещи в планината, най-вече от племето алоброги. Само 6 000 конници, 20 000 пехотинци и около 20 слона, сред които и Зирос, успели да прекосят Алпите. Слизането на армията в Италия било голяма изненада за римляните и те дълго време не можели да се съвземат от нея. Появата на армията на Ханибал в северните части на Италия дала повод на местните галски племена, които съвсем наскоро били подчинени от Рим, да се вдигнат на бунтове, което допълнително влошило положението на римляните. Към картагенците се присъединили и множество галски отряди, които попълнили част от загубите на армията на Ханибал.

В няколко кръвопролитни битки картагенците разбили римските легиони. Най-известното сражение било това при Кана. На 2 август 216 г.пр.н.е. два пъти по-малката армия на Ханибал унищожила 16 римски легиона (около 80 000 войници). И до днес тактиката на тази битка се изучава във всички военни академии по света. През следващите години армията на картагенците минала през цяла Италия от север на юг, като завладявала селищата по пътя си. Ханибал заповядал на войниците си да щадят местните жители, като така ги привлякъл на своя страна. Въпреки победите си обаче Ханибал не направил опит да превземе Рим, което мнозина историци днес оценяват като стратегическа грешка. На предводителя на конницата му и негов близък приятел, Махарбал, приписват следните думи: „Ти умееш да побеждаваш, Ханибал, но не умееш да се възползваш от победите си!“.

Предполага се, че Ханибал не се е решил да нападне Рим, защото не разполагал с достатъчно стенобойни машини, за да предприеме обсада на отлично защитения град.

През 204 г.пр.н.е. римският Сенат взел решение римската армия да нападне Картаген с надеждата, че това ще накара Ханибал да се върне и да защити родината си. Начело на римската армия бил поставен консулът Публий Корнелий Сципион. След като римската армия дебаркирала на африканския бряг, изплашеното картагенско правителство повикало на помощ своя най-прославен пълководец. Решителното сражение било през 202 г.пр.н.е. край малкото градче Зама. Тук Ханибал претърпял единственото си поражение от римляните. Само година по-късно римляните спечелили Втората пуническа война. А консулът Сципион получил прозвището Африкански в чест на победата си в Африка.

Ханибал успял да оцелее в битките, но загубил поста си на главнокомандващ картагенската армия. Насочил се към политиката и през 196 г.пр.н.е. бил избран за суфет[2] (титла, която се равнява на римската „консул“). На този висок пост той си спечелил множество врагове сред картагенските благородници, защото предложил закони, ограничаващи влиянието на аристокрацията.

През 195 г.пр.н.е. политическите противници на Ханибал решили да го изпратят в изгнание, но той разбрал за намеренията им и избягал в Селевкидското царство, където се установил на служба при

цар Антиох III[3]. Ханибал бил един от пълководците на антиохийските войски във войната срещу Рим.

След като цар Антиох III претърпял поражение през 190 г.пр.н.е., Ханибал бил принуден да избяга — първо в Крит, а след това във Витиния[4], при цар Прусий I[5]. Римляните обаче научили за това и притиснали Прусий да им предаде омразния им враг. Ханибал научил, че неговият домакин се е съгласил да го предаде на римляните, и сложил край на живота си. Така през 183 г.пр.н.е. си отишъл един от най-великите пълководци и гениални стратези в историята на човечеството. Той останал в паметта на потомците не само като смел воин, но и като скромен човек, който понасял всички трудности наред с войниците си. Днес скромен паметник в турския град Гебзе бележи мястото, където са минали последните дни от живота на Ханибал.

---

[1] Картаген — името идва от Карт Хадаш и в превод от финикийски означава „новият град“. Град държава, разположен в Северна Африка, на територията на днешен Тунис. Основан от финикийците около IX в.пр.н.е. и напълно разрушен от римляните през 146 г.пр.н.е. в края на Третата пуническа война. Финикийците са древен народ, населявал земите на днешен Ливан и Сирия. Те били прочути мореплаватели, корабостроители и търговци. — Б.пр. ↑

[2] Суфет (суфети) — едно от двете главни длъжностни лица в Картагенската държава. Всяка година били избирани двама суфети (аналогично на римските консули). Обикновено те били и върховни съдии. По време на воина често били и главнокомандващи. — Б.пр. ↑

[3] Антиох III (242 г.пр.н.е.-187 г.пр.н.е.) — сирийски цар от династията на Селевкидите. Империята му обхващала земите на днешна Турция, Ирак, Иран, Ливан и Израел. — Б.пр. ↑

[4] Витиния — древна област и царство в северозападната част на Мала Азия. — Б.пр. ↑

[5] Прусий I — владетел (василевс) на Витиния от 228 г.пр.н.е. до смъртта си през 182 г.пр.н.е. Дал политическо убежище на Ханибал, който се бил за него срещу Аталидите, но по-късно именно той го предал на римляните. Годината на раждането му не е известна. — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

http://chitanka.info

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.